

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 Koulunkäynnistä
- 2 Saksala — metsäosaston teknillinen toimisto
- 6 Kaapelinlasku
- 8 Työteknillisen kurssin suorittanut 304 miestä
- 10 Dipl. ins. Anttila Hakala: Hieman automaatiosta
- 12 Mittarimekaanikkoja koulutetaan
- 15 Sorsalampusta hautaristiin
- 16 Högforsin seuratalo kunnostettu
- 18 Kymintehdas saanut seurakuntatalon
- 19 Piispanvierailu Juankoskella
- 20 Eläkeläisten kevätjuhlia
- 22 Mitalisatoa
- 23 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 24 Merkkipäiviä
- 29 Manan majoille
- 30 Kuntoa kohentamaan kuntourheilun avulla
- 31 Kudontatöiden näyttely
- 31 Kuusankoskelaista torvisoittoa Lindesbergissä
- 32 Toimituksen tuoilta

Kirjoituksien ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHT.: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Lajittelun läpäisseitä 2-vuotisia kuusen taimia istutetaan Saksalan taimistossa koulutuspenkkeihin

Yhtiömme metsäosastolla on Saksalassa Mikkelin sataman vieressä tärkeä tukikohta, teknillinen toimisto, jossa tehdään monipuolista työtä metsätöiden ja puutavarakuljetusten rationalisoinnin edistämiseksi.

Kuluneena talvikautena suoritti 34 miestä työteknillisen kurssin. Tähän mennessä on tämän ammatillisen jatkokoulutuksen saanut jo 304 miestä. Uutena linjana toimi ammattikoulussa viime talvena mittarimekaanikkokurssi, jolla koulutettiin 16 tämän alan miestä. Tehtaitten tuotantoprosesseja palvelevasta automaatiosta kertoo lehdessämme dipl. ins. Antti Hakala.

Lehtemme erällä aukeamalla nähdään sekä Mikkelin että Kuopion hiipakunnan piispojen kuvat. Piispa Osmo Alaja vihki Kymintehdään uuden, kau-

niin seurakuntatalon ja piispa Kares kävi pitämässä Juankoskella tarkastuksen tuustuen samalla tehtaaseen ja pitäen korjauspajassa juantehtaalaisille puheen.

Högforsin Tehtaan seuratalo on kunnostettu. Varsinkin näyttämöpuoli on läpikäynyt perusteellisen uudistuksen. Tällä seuratalolla on aina ollut paljon käyttöä ja varmaan uusitussa asussaan talo tulee entistä paremmin palvelemaan paikkakunnan vilkasta harrastustoimintaa.

Eläkeläiset kokoontuivat jälleen suurin joukoin perinteellisiin kevätjuhliinsa. Hallan juhlassa joutui erityisen huomauttavaisuuden kohteeksi rva Evo Weckman, joka nyt Hallasta muuttaessaan sai vastaanottaa eläkeläisyöstä vilttään vilpittömät kiitollisuuden ja kunnioituksen osoitukset.

Koulunkäynnistä

Suomalaisen yhteiskunnan kipeimpiä ja vaikeimmin ratkaistavia ongelmia on koululaitoksen uudistaminen. Parhaiten on onnistuttu pohjakoulun kehittämisessä. 6-vuotisen kansakoulun jatkoksi on saatu 2-vuotinen kansalaiskoulu, jossa on mahdollisuus toteuttaa linjajakoista opetusohjelmaa. Kansakoululaitos ei ole asettanut ensisijaiseksi päämääräkseen kireiden kurssivaatimusten suorittamista, vaan on säilyttänyt kasvatuksellisen luonteensa, lapsen ohjaamisen kunnan kansalaiseksi, joka koulua käydessään saa samalla tulevaa elämäänsä varten hyödyllistä tietopuolista ja taidollista opetusta. Vapaa kansansivistystyö, josta aiheutuvat kustannukset valtiolta on suurelta osalta ottanut kantaakseen, tarjoaa nuorisolle ja aikuisille hyviä mahdollisuuksia tietomääränsä kartuttamiseen ja itsensä kehittämiseen vapaa-aikoina.

Oppikoulun laita on paljon kehnommin. Sen opetuksen pääasiallisena sisältönä on tarkkaan määrättyjen kurssivaatimusten päähän pönttääminen, ja opetussuunnitelmassa on paljon painolastina sellaista, joka vaikuttaa elävälle elämälle vieraalta. Sen sijaan ohjaaminen itsenäiseen ajatteluun ja persoonallisuuden kehittämiseen jää valitettavasti varsin vähäiselle huomiolle.

Kuitenkin oppikoulua melkein pä varauksetta arvostetaan ja yhä useampi haluaa saada lapsensa oppikouluun. Suomen kansaan on juurtunut syvä kunnioitus opillista sivistystä kohtaan. Oppikoulutodistus on myös välttämätön edellytys yhä useammalle alalle pyritäessä ja koska muita jatko-opintomahdollisuuksia oppikoulun rinnalla on ollut vähänlaisesti, on tämäkin seikka korottanut oppikoulun arvoa kansalaisten silmissä.

Viime aikoina yhä laajemmaksi paisunut oppikoululaitos ja ylioppilastulva ovat kuitenkin alkaneet vähentää luottamusta oppikoulun tarjoamiin mahdollisuuksiin. Jos mieli jatkaa opintoja — ja sitähan oppikoulun suorittaminen itse asiassa edellyttää — on tavallisesti edessä taistelu pääsystä johonkin korkeakouluun tai muuhun oppilaitokseen. Vain hyvillä arvosanoilla oppikoulunsa läpäisseillä on mahdollisuus suorittaa uran valintaa tulevaisuuttaan suunnitellessaan.

Kansa- ja oppikoulun rinnalla on ammattiopetuksesta puhuttu paljon ja vihdoin on tällä rintamalla tapahtunut myös edistystä. Se on tapahtunut melkein pä yhdennellätoista hetkellä, sillä onhan tehokkaan ammattikoulutuksen järjestäminen yksi teollistumisen tärkeimmistä edellytyksistä. Samalla on alkanut ilmetä merkkejä siitä, että myös ammattikoulujen arvostus kouluhierarkiassa on alkanut jossakin määrin kasvaa. Se on mitä ilahduttavin oire, jonka toivoisi nopeasti vahvistuvan. Jo tämän hetken teollistunut yhteiskunta tarvitsee mitä erilaisimpia ammatteja, joihin pelkätään oppikoulusivistyksen saaneella ei ole asiaa ainakaan ilman uudenlaista koulutusta, ja tulevaisuudessa tämä erikoistuminen tulee kiivaassa tahdissa lisääntymään. Oppikoulun rinnalla ja sen jatkona tarvitaan siten monipuolista ammattikoulutusta.

Kuusankosken kouluolot poikkeavat onneksi edukseen monen muun paikkakunnan tarjoamista mahdollisuuksista. Ammattikoulumme täyttää ensi vuonna 60 vuotta ja tänä suhteellisen pitkänä aikana sillä on ollut paikkakunnallamme kansa- ja oppikouluopetuksen rinnalla laaja ja tärkeä sarka hoidettavanaan. Erityisesti on syytä korostaa ammattikoulun joustavuutta olosuhteiden muuttuessa. Aikanaan sen merkitys oli enemmänkin sosiaalinen ja jatkokoulun voimaan tultua se sopeutui hyvin kansalaiskasvatusta ja alkeisammattiopetusta antavaksi kansakoulun täydentäjäksi. Oppivelvollisuuden kehityttyä nykyiseen laajuuteensa ammattikoulun opetussuunnitelmaa on nopeasti voitu laajentaa Kuusankosken tehtaiden koulutustarpeita palvelevaksi ammattikouluksi, jonka ohjelmaan on onnistuneesti liitetty myös ammattimiesten jatkokoulutus. Kuinka vaivattomasti koulun ohjelmaa voidaan laajentaa uusia aloja käsittäväksi, siitä on esimerkkinä mittarimekaniikkojen koulutuksen järjestäminen päättyneenä lukuvuotena.

Saksala — metsäosaston teknillinen toimisto

Saksalan nimi liittyy läheisesti yhtiömme vaiheisiin. Siihen sisältyy toisaalta sahateollisuuden historiaa, toisaalta myös nykypäivään liittyvää toimintaa. Sen sijainti Mikkelin sataman vieressä ja samalla aivan Savonradan tuntumassa on varsin keskeinen ja olikin luonnollista, että tähän Saimaan vesistön ja rautatien yhtymäkohtaan perustettiin saha. V. 1903 tämä Mikkelin Höyrysaha ja Mylly Oy:n omistama 4-raaminen saha joutui Halla-yhtiölle varsin huomattavasta kauppasummasta.

lassa lopetettiin. Maamme puunjalostusteollisuuden painopiste oli yhä voimakkaammin siirtynyt pitemmälle jalostettujen tuotteiden valmistukseen ja sahateollisuus menettänyt johtoasemansa. Lisäksi vientisahaus keskitettiin entistä enemmän suuriin, teknillisesti uudenaikaistettuihin sahalaiteisiin ja monen pienen sahan nimi siirtyi auttamattomasti historiaan.

Olimme saapuneet Saksalaan tutustumaan sen nykyiseen toimintaan, mutta niin selvästi tuntui

Teknillisen toimiston johtaja metsänhoitaja Aaro Hiekkala

Saksalalle miellyttävän perinteellisen tunnelman.

Saksala edelleen puutavaran lastauspaikka

Esitellessämme tämän päivän Saksalaa aloittakaamme laiturista. Saksala on yhä edelleen tärkeä vesij- ja rautatiekuljetusten solmukohta. Saimaan alueen tukkeja ja paperipuuta voidaan uittaa Saksalaan koko vesistön alueelta ja Saksalan rannassa niput siirtyvät nosturin avulla vedestä suoraan rautatievaunuihin. Erityisesti tällä hetkellä Saksala näyttelee yhtiömme metsäosaston kuljetuksissa tärkeätä osaa. Kuten tiedetään, siirtyi Voikkaan puuhiomo viime uittokauden alussa kuoripäällisen puun käyttöön. Koska Mäntyharjun väylä ei ole vielä kokonaisuudessaan nippu-uittokelpoinen, kuljetetaan Saimaan puut Saksalan kautta rautateitse Voikkaalle, josta ne edelleen siirretään nippuina kuorimon vesivarastoon. Viime kesänä lastattiin Saksalassa päivittäin keskimäärin 120 rautatievaunua kuoripäällistä hiomopuuta tai milloin oli kysymyksessä tuk-

Saksalan kaunis konttorirakennus

V. 1916 Saksalan sahaa kohtasi sahojen tavanomainen onnettomuus. Saharakennus tuhoutui tulipalossa, mutta höylähuone ja kuivaamo saatiin pelastetuksi. Seuraavana vuonna oli palaneen paikalla jo uusi kahdella pikaraamilla varustettu saha. Se jatkoi toimintaansa aina vuoteen 1936 saakka, jolloin sahaus Saksala-

menneiden vuosikymmenien vaikutus Saksalan maaperällä ja laiturin vaiheilla, ettei sitä voinut välinpitämättömästi sivuuttaa. Tosin sahasta ei näy enää jälkeäkään, mutta ajan patinoimat laiturit, Hallan neliapilattunnuksin varustettu 'hinaajalavasto', suuret rantavarastot, muiden rakennusten ruukkikauteen vivahdava tyyli ja laajat hyvin hoidetut nurmikot sekä koristepuut antavat

kien lähettäminen Hallaan, päästiin 110:een vaunuun.

Samanlaiseen sesonkiin valmistaututtiin nytkin. Yksi hinaajista oli jo höyryynnyt siniselle Saimaalle ja kaksi muuta varustautuivat parhaillaan lähtöön. Myös kolme moottorihinaajaa olivat jo nippulauttoja kokoamassa. Halla VII:n kapteeni Heikki Malinen ja konemestari Veikko Oinonen, jotka kumpikin ovat lähes kolme vuosikymmentä kuljettaneet tukki- ja pinotavara-lauttoja Saksalaan, kertoivat pisimpien matkojen ulottuvan Joensuun ja Kuopion taakse saakka. Sellaiseen matkaan hupenee viikko, mutta komea on laivan perässä uiva taakkakin: pinotavaraa viitisensataa nippua tai lautan käsittäessä tukkeja satakunta nippua vähemmän.

Määrätietoista rationalisoimista ja koneellistamista

Nippujen kuljettaminen Saksalan kautta on sen työohjelmassa vain eräänlainen rutiininomainen toimenpide, mutta samalla se tarjoaa aivan kuin kädestä pitäen joukon kuljetuksiin ja siirtokuormauksiin liittyviä probleemoja, joista Saksa-

lan 'tukikohta' on kiinnostunut ja joihin se koettaa löytää ja kehitellä käyttökelpoisia ratkaisuja. Saksalassa toimii nimittäin metsäosaston teknillinen toimisto. Se perustettiin jo v. 1949 ja vuodesta 1951 lähtien sitä on johtanut aikaisemmin yhtiön aluemetsänhoitajana toiminut metsänhoitaja Aaro Hiekkala.

Lehdessämme on useassa yhteydessä kerrottu, miten metsäosasto on määrätietoisesti pyrkinyt rationalisoimaan ja koneellistamaan metsätöitä sekä puutavaran kuljetuksia. Tämä on ollut välttämätöntä ennen kaikkea kustannusten kurissa pitämiseksi, mutta myös monet muut pakottavat syyt ovat vaatineet tällaisia uudistustoimenpiteitä. Metsätyövoimasta on aika ajoin puutetta ja vajuus ajohevosten kohdalla on pitkän aikaa ollut kroonillista pahten vuosi vuodelta. Konevoiman on siten yhä enemmän tultava ihmistyövoiman avuksi ja moottoriajoneuvojen on päästävä syvälle metsään, parhaassa tapauksessa kannon tuntumaan saakka. Käsien kuorinnan tilalle on lisääntyvässä määrin tullut koneellinen kuorinta ja ratkaisevaa edistysaskelta merkitsee kuorintavaiheen siirtyminen tehtaan kuorimoon saakka. Myös puun kuljettamisessa ja välivarastoinnissa on kaikin tavoin pyritty tehokkaisuuteen sekä aikaa että kustannuksia säästävään ratkaisuun.

Metsäosaston yhteisin ponnistuksin suorittamassa rationalisointi- ja koneellistamistyössä on viimeisen kymmenvuotiskauden kuluessa päästykin ilahduttaviin tuloksiin, kertoi metsänhoitaja Aaro Hiekkala. Esimerkiksi hevosajomatka on tänä aikana supistunut 4—5 kilometristä yhteen kilometriin. Tämä on edellyttänyt metsäautoteiden ra-

kentamista ja yhtiön metsäosaston oma tieverkosto onkin kasvanut 1950-luvun alusta lukien yli 500 kilometrillä. Hevosten vähyys pakottaa supistamaan vielä tätä kilometrin pituisia lähikuljetusmatkaa ja sitä varten on jo suoritettu kokeiluja esimerkiksi moottorivoimalla käyville vinttureilla, joiden avulla puut hinataan metsäteiden varteen.

Saksalan teknillisen toimiston ohjelmassa onkin yhtenä tärkeänä tehtävänä metsäautoteiden suunnitteleminen ja kustannusarvioiden tekeminen. Metsätien runko pyritään rakentamaan niin kestäväksi, että aika ajoin sorastamalla sitä voidaan käyttää raskaaseen puutavara-ajoon läpi vuoden. Teitä suunniteltaessa on otettava huomioon myös auras

Saksalan korjaamorakennus sijaitsee vehmaassa ympäristössä

ja varastoalueiden sijoittaminen sopiviin paikkoihin teiden varteen.

Teknillinen toimisto seuraa tarkkaavaisesti metsäalalla tapahtuvaa teknillistä kehitystä ja koettaa mahdollisuuksien mukaan soveltaa sitä käytäntöön. Tästä uudistamisohjelmasta näimme paikan päällä monta esimerkkiä. Laiturin äärellä kokeiltiin parhaillaan uudentyyppejä kuorma-auton tolppien laukaisulaitteita ja kokeilun kohteena oli niin ikään uusi lastaustapa, jossa käytettiin tukipylväitä ainoastaan kuor-

Rva Pirkko Rintaopas esittelee yhtiön metsiä esittelevää karttakokoelmaa

Tässä kokeillaan kuorman uutta laukaisumenetelmää, jossa mies kuorman turvallisella puolella seisten narusta vetäisemällä irrottaa sivutolpat

käynnissä. Se pantiin alulle omalla kalustolla, mutta nyt ei ole enää yksityisistä yrittäjistä puutetta.

Saksalan korjaamo

Edellä mainitsimme jo korjaamon, jonka yhtenä tehtävänä on saattaa päivänvaloon uusia teknillisiä oivalluksia ja soveltaa niitä

Hehkistä myöhemmin nippu luisuu kaltevaa alustaa myöten veteen

man toisella laidalla. Tällaisen kuorman laukaiseminen kävi varsin yksinkertaisesti. Korjaamossa työnjohtaja, teknikko Torsten Nuolin ko esitteli meille ahkion tapaista moottorilla varustettua tukkivintturia ja uudentyyppistä tukkilaisen veneeseen tarkoitettua tehokasta kelua. Lukuisia tällaisia metsätöihin ja kuljetukseen liittyviä prototyyppejä on Saksalan korjaamossa syntynyt ja monet niistä ovat osoittautuneet käyttökelpoisiksi ja edistäneet rationalisointia.

Metsänhoitaja Hiekkala huomautti, että Saksalan osuus rajoittuu kuitenkin usein vain kokeilujen ja ehdotusten tekemiseen. Saksala antaa siten eräänlaisia impulsseja ja jos ne havaitaan kentällä onnistuneiksi, otetaan ne käytäntöön. Sama koskee varsinaista ajokalustoa. Saksalalla on nykyisin käytössään 15 kuorma-autoa ja muutamia traktoreita. Niidenkin avulla on tarkoitus saada uusia kokemuksia ja olla esimerkkinä yksityisille puutavaraajojen suorittajille. Esimerkin vai-

kutus onkin yleensä varsin nopeasti havaittavissa. Viimeisin todistuksesta on ojitusurakoitsijoiden ilmentyminen yhtiön metsänparannusrintamalle. Metsäosastolla on parhailaan suurisuuntainen ojitushjelma

käytäntöön. Pääasiallinen toiminta käsittää kuitenkin korjaus- ja huoltotehtäviä. Saimaan hinaajat on pidettävä kunnossa, samoin maakuljetuskalusto, raivauskalusto, kuljetimet, jyrät, lanat, lumiaurat, tulva-

Tässä kuormaamiskokeessa tullaan toimeen kettingeillä ja toisen sivustan tolpiilla

Viimeistä mallia oleva neljän miehen siirrettävä kämpppä

pumput ja monenlaiset muut laitteet. Korjaamo vastaa myös niputuksen kettinki- ja lankahuollosta. Vilkaisu korjaamon työkirjaan osoitti, että metsätöissä, kuljetuksissa ja metsänparannustehtävissä tarvitaan nykyisin koneita ja teknillisiä laitteita aivan uskomaton määrä. Tämäkin on selvänä osoituksena metsäalan koneellistumisesta.

Laivauskauden päättyessä korjaamolla alkaa täystyöllisyys miesvahvuuden noustessa pariinkymmeneen. Kesällä sen sijaan on korjaamossa vain välttämättömin mie-

hits, kymmenkunta ammattimiestä. Koska työtehtävät ovat varsin monitahoiset, on korjaamon konekanta sen mukainen.

Kämpät ja rakennuskorjaukset

Metsärintamalla on teknillisen kehityksen rinnalla toteutettu varsin tehokkaasti sosiaalisten olojen kohentamista. Vertailua näiden välillä on tietenkin vaikea suorittaa, mutta tekisi mieli sanoa, ettei sosiaalisen puolen kehittäminen ole jäänyt jälkeen teknillisestä.

Myös nämä sosiaaliset kysymykset ovat askarruttaneet Saksalan teknillistä toimistoa, ennen kaikkea tarkoituksenmukaisten kämpppien, saunojen, tallien ja muiden kämpppäyhdyskuntaan liittyvien rakennelmien suunnittelemisen. Kuten aina jonkin asian tullessa aktuaaliksi erilaiset muutokset ja ratkaisut seuraavat nopeasti toisiaan. Niinpä aluksi pantiin pääpaino kiinteiden kämppien rakentamiselle, sitten alettiin suosia osista koottavia suuria kämppiä ja nykyisin on vallannut alaa kokonaisuina siirrettävä neljän miehen kämpppä. Tietenkin

metsätöiden ja hakkuuohjelman laajuudesta, lähiseudun vakinaisesta asutuksesta ja monista muista seikoista riippuu, mikä kämpppätyyppi on kussakin tapauksessa parhain ratkaisu.

Saksalassa meille esiteltiin uusinta neljän miehen kämppää. Tällainen jalaksilla varustettu kämpppä on rakennettu kapeaksi, jotta sen siir-

Työnjohtaja Torsten Nuolinko esittelee uudentyyppistä tukkilaisen kelua

täminen metsämaastossa olisi mahdollista. Leveyttä on ainoastaan 2,5 m, mutta pituutta sen sijaan kuu-
detta metriä. Siten se muistuttaa rautatievaunua. Kullakin asukkaalla on omat kaappitilansa, minkä lisäksi kämpppä on varustettu öljykamiinalla, astioiden kuivauskaapilla, vaatteiden ja jalkineiden kuivaushuoneella ja välttämättömillä huonekaluilla.

Kämppäasioiden lisäksi teknilliselle toimistolle kuuluu koko metsäosaston rakennustoiminnan hoitaminen. Kun metsäosastolla on rakennuksia kaikissa hoitoalueissa, on tämäkin puoli Saksalan ohjelmassa varsin laajaa ja sen tähden sillä on palveluksessaan kaksi rakennusmestaria.

Halla VII:n kannella odotetaan lähtökäskyä Saimaalle

Kuusen siementä kylvetään koneella ajettuihin vakoihin

Hieno karttakokoelma

Yhtiön metsien viimeisen inventoinnin yhteydessä kartoitettiin kaikki maat uudestaan. Tätä suuritöistä kartoitusta johdettiin Saksalasta käsin metsänhoitaja Eero Niemisen kantaessa raskaimman kuorman tästä urakasta. Perustana käytettiin ilmakuvakarttoja, joita täydennettiin maastossa tehtyjen havaintojen ja muiden karttojen avulla. Näin syntyi kokonaista 445

Lajittelun läpäisseitä kuusen taimia istutetaan taimien koulutuspenkkeihin

erittäin kauniisti ja huolellisesti piirrettyä karttalehteä mittakaavaan 1:10 000:een. Karttoihin merkittiin ja numeroitiin kaikki metsikkö- ja tiluskuviot. Jokaiseen karttaan liittyy myös yksityiskohtainen karttaselitys ja suunnitelmat metsiköiden vastaisesta hoidosta ja käytöstä.

Koska karttalehtiä joudutaan jatkuvasti käyttämään — esimerkiksi parhaillaan ojitussuunnitelmia tehtäessä — katsottiin tarpeelliseksi ne painattaa. Osa kartoista painettiin kahdella, osa neljällä värillä. Lisäksi jokaisesta lehdestä on otettu yksivärinen painos. Kutakin lehteä on painettu 130 kpl. Pääosa karttapainoksesta säilytetään Saksalassa, jossa myös karttoihin tehdään ajan mittaan tapahtuvat muutokset.

Keskustaimitarha

Saksalan monipuoliseen toimintaan on lisättävä vielä yksi tärkeä tehtävä. Sen hyväkasvuisille maille on perustettu taimitarha, jossa viljellään kuusen taimia. Ne lähetetään istutettaviksi nelivuotiaina ja jo neljänä syksynä Saksalassa kasvatettuja taimia on istutettu yhtiömme metsiin.

Parhaillaan oli taimistossa kiirettä. 2-vuotisia taimia nostettiin maasta ja lajiteltiin kouluttaviksi. Vähintään seitsemän sentin mittaiset taimet kelpuutettiin ja istutettiin uudenaikaisia istutusvälineitä käyttäen taimien koulutuspenkkeihin. Samaan aikaan suoritettiin uusi kylvä. Siemenet kylvettiin koneella tehtyihin vakoihin, minkä jälkeen siementen päälle ripoteltiin ohut hiekkakerros.

Syksyllä tullaan Saksalasta lähettämään 450 000 kuusen tainta istutettavaksi metsiimme, ja muutaman vuosikymmenen päästä tämä Saksalan kylvä antaa satoa teollisuudellemme.

Kaapelinlasku

Kirjoituksemme alkukuva on soilaallinen: nuori mies armeijan kenttäasussa varustuksia muistuttavien kaivantojen keskellä. Aseistuksena oleva radiopuhelin ei kuitenkaan näytä pelottavalta, jos kohta sellainenkin kapine on välttämätön myös sotahommissa.

Tällä kertaa viestimies ei ole edes sotaharjoituksissa, vaan avustamassa radiopuhelimellaan kaapelinlaskijoita. Muut kuvat kertovat tästä mielenkiintoisesta, jännittävästä ja suurta huolellisuutta vaativasta työstä. Kuvasarjamme esittää kaapelin vetämistä Kuusankosken vesivoimalaitoksen 110 kV:n kojeiston ja Kuusanniemen tehtaan 110/10 kV:n muuntajan välille. Lasku suoritettiin toukokuun 20—22 päivinä.

Kaapelinlasku edellyttää valmistavia töitä, montun kaivamisen, sen reunojen tukemisen, seulotun hiekan laskemisen montun pohjalle ja pyörivien telojen asettamisen kaivantoon kaapelin vetämisen helpottamiseksi. Varsinainen kaapelinlasku muistuttaa talkoita. Tässäkin tapauksessa oli mobilisoitu 60 mies-

tä, puolet yhtiön omaa väkeä ja puolet puolustusvoimain viestimiehiä. Monttuun laskettiin rinnakkain neljä kaapelia. Matkaa kertyi 1 200 m, joten kaapelia laskettiin 4 800 m. Kukin kaapeli koottiin kolmesta osasta. Kelalta juoksutettavan kaapelin pää kiinnitettiin vaijeriin, jota montun varrelle asetetusta kela-keskuksesta alettiin vetää verkkaisista kävelyvauhtia. Kaksi miestä ohjasi kaapelin päätä juokuttaen sitä pyörivien telojen varassa. Matkan varrella oli apumiehiä, jotka valvoivat, että kaapeli liukui esteettä ja vahingoittumattomana.

Aurinkoinen sää suosi kaapelinlaskua ja kolmen päivän kuluttua lepäsi neljä kaapelia rinnakkain montun pohjahietikolla. Sen jälkeen alkoi kaapelien jatkojen ja päätteiden teko. Liitoskohtien yläpuolelle pystytettiin isonpuoleinen telta, jonka suojassa ammattimiehet suorittivat tämän maallikon mielestä salaperäiseltä näyttävän työn.

Viimeisenä vaiheena seurasi tietenkin montun täyttäminen ja niin oli uudelle tehtaalle välttämätön voimansiirtoyhteys kätketty 'maan poveen'. Maakaapeli on taloudelli-

sesti huomattavasti kirkasjohtoa kalliimpi, mutta tässä tapauksessa pylväiden varaan vedettävä voimajohto ei tullut kysymykseen, koska se olisi kulkenut asutun ja vilk-

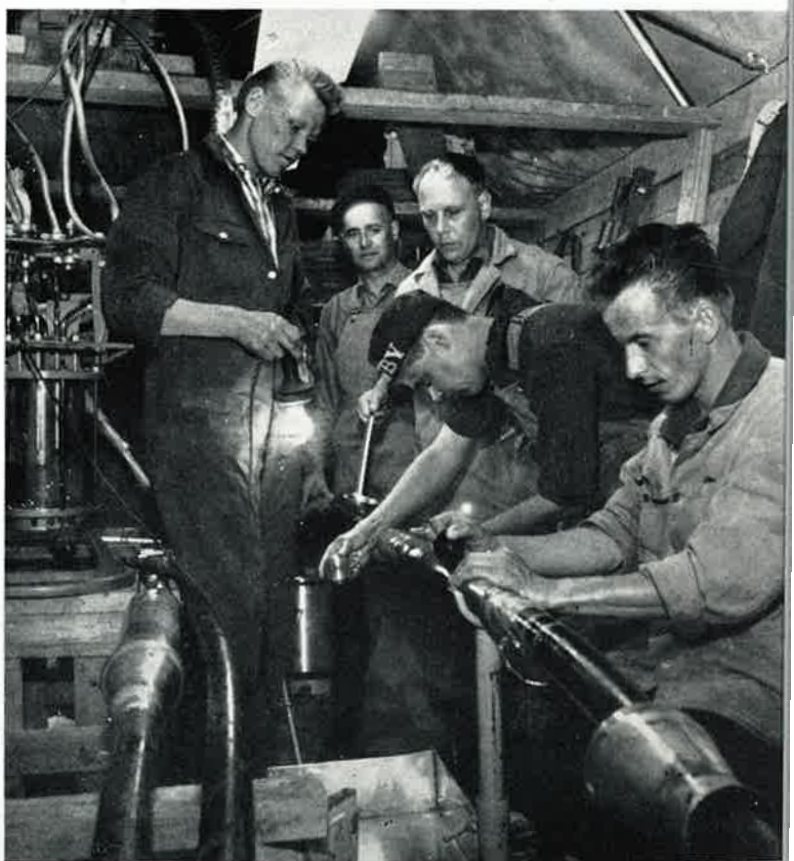
kaasti liikennöidyn alueen ylitse. 110 kV:n maakaapelin käyttö on maassamme toistaiseksi melkoisen uutta. Tämän kaapelin oli toimittanut Suomen Kaapelitehdas Oy.

Ylhäältä vasemmalta: Viestimies pitämässä radiopuhelimellaan yhteyttä kaapelin laskuryhmän ja vetomiesten välillä

Vaijeriin kiinnitetyn kaapelin päätä ohjataan hellävaroen

Seis — kaapeli on edennyt jatko kohtansa

Tarkkuutta ja ammattiniksejä vaativa kaapelien päiden liittäminen tapahtui telttakatoksen suojassa

Tänä keväänä päättyneiden
työteknillisten kurssin osanottajat

Työteknillisen kurssin suorittanut 304 miestä

Työteknillisten kurssien järjestäminen Kuusankosken tehtaiden paperi-, selluloosa- ja kemiallisen alan työntekijöille aloitettiin syksyllä 1957. Tähän mennessä on kurseja pidetty jo 17 ja 304 miestä on saanut todistuksen näiltä ammattikursseilta. Paperimiehiä, heidän joukossaan 11 työnjohtajaksi koulutettua, on 171, selluloosa- ja kemiallisen alan miehiä 117 ja käytöntarkkailijain jatkokurssin suorittaneita 16.

Kun opetussuunnitelmaa alettiin aikanaan laatia, oli rohkeasti lähdettävä omakohtaisen kokeilun tiel-

le. Näin oli meneteltävä yksinkertaisesti siitä syystä, ettei vastaavalaista paperi- ja selluloosateollisuuden ammattimiesten jatkokoulutusta ollut maassamme aikaisemmin harrastettu. Ohjelman laatimisessa onnistuttiin suhteellisen hyvin, sillä siihen on jouduttu tekemään varsin vähän muutoksia. Kurssilaisten esitämien toivomusten mukaisesti opetustuntien määrää lisättiin alkupe- räisestä 216:sta tunnista 50:llä ja opetusmetodi on pyritty saamaan niin käytännöllisävyiseksi kuin suinkin mahdollista. Mittaus- ja säätötekniikan opetukseen on kat-

sottu tarpeelliseksi liittää käytännöllistä harjoittelua työpaikoilla.

Ilahduttavaa on ollut todeta kurssilaisien hellittämätön innostus ja kestävyys. Useilla kursseilla ei ole

Päättäjäispuheen
piti ammattikoulun
johtokunnan
puheenjohtaja,
varatuomari
Robert Brotherus

ollut yhtään mieskatoa ja yleensäkin poikkeustapauksiksi jääneet keskeyttämiset ovat aiheutuneet ulkopuolisista syistä. Onhan muistettava, että näitä kurseja käydään jokapäiväisen työn lomassa.

Kurssiaines on kuluneiden kuuden vuoden aikana huomattavasti nuorentunut. Aluksi nimenomaan lähdettiin koulutuksen järjestämisestä keski-ikäisille ammattimiehille. Nytemmin ollaan edistytty sellaiseen vaiheeseen, että kurssilaisien joukossa on jo ammatti-

Rehtori Viljo Tanner
ojentamassa
päästötodistusta
paperilinjan
kurssilaiselle
Kari Sirenille

koulun uuden opetussuunnitelman suorittaneita nuoria ammattimiehiä. Tämä tietenkin helpottaa työteknillisten kurssien opetusohjelman läpiviemistä, koska koulutiedot ovat tuoreessa muistissa.

Lukuvuoden 1962—1963 työteknillisten kurssien päättäjaiset

Kuluneena lukuvuotena pidettiin kahdet työteknilliset kurssit, toinen paperimiehille ja toinen selluloosa- ja kemiallisen alan miehille. Kummallakin kurssilla koulutettiin nuoria ammattimiehiä. Kaikkiaan suoritettiin kurssin 34 miestä.

Teknillisten kurssien päättäjaispuheen piti ammattikoulun johtokunnan puheenjohtaja, varatuomari Robert Brotherus. Hän viittasi luonnontuntemuksen ja luonnonvoimien hyväksikäytön valtavaan kasvuun viime vuosikymmeninä. Kehitys on tuonut kättemme ulottuville ennen arvaamattomia uusia hyödykeitä, mutta toisaalta taasen asettanut eteemme sopeutumiso ongelmia, joiden ratkaiseminen edellyttää jatkuvaa ponnistelua niin teknillisessä kuin henkisessäkin mielessä.

— Eräs teknilliseen kehitykseen liittyvä ongelmaryhmä on koulutus. Ensi silmäyksellä saattaa joistakin näyttää ehkä siltä kuin kehitystä eteenpäin viemään ja sen saavutuksia turvaamaan riittäisi korkean erikoiskoulutuksen saaneiden tiedemiesten ja teknikkojen verrattain harvalukuinen joukko. Olemme lukee ja radioesitelmissä kuulleet kuvauksia tiedemiesten ja tiedemiesryhmien työskentelystä ja saavutuksista esimerkiksi atomienergian tai avaruusrakettien alalla. Tällaisten miesten osuus luonnonvoimien hyväksikäytössä on kieltämättä suuri, mutta toisaalta on todettava, että yksin, ilman koulutettuja apulaisia ei korkeatasoinenkaan tieteellinen työ johda käytännöllisiin tuloksiin. Niels Bohr on keksinyt atomin särkemisen salaisuuden ja Wernher

von Braun on raketitekniiikan erikoistuntija, mutta suurta atomimilua tai avaruusrakettia ei rakenneta ilman lukuisten hyvin koulutettujen ammattimiesten apua.

— Voisimme ottaa esimerkkejä aivan kotoisesta ympäristöstämmekin. Monet koneet helpottavat jokapäiväistä elämäämme, mutta toisaalta edellyttävät, että olemme oppineet niitä oikein käyttämään. Ja jos ajattelemme työtä tehtaissamme, voimme todeta, että oikein ja me-

Selluloosa- ja kemiallisen alan kurssia edustaa kuvassamme Hannu Räikkönen

Alla: Valppaista ilmeistä päätellen kurssia jatkettiin vielä päättäjais-tilaisuuden kahvipöytien ääressäkin

nestyksellisesti tehty työ edellyttää työkonoiden toimintaperiaatteiden sekä tuotteen laatuvaatimusten ja laatuun vaikuttavien tekijöiden oppimista. Toisin sanoen, mitä pitemmälle luonnonvoimien hyväksikäytössä edistymme, sitä enemmän oppimista meiltä kaikilta vaaditaan.

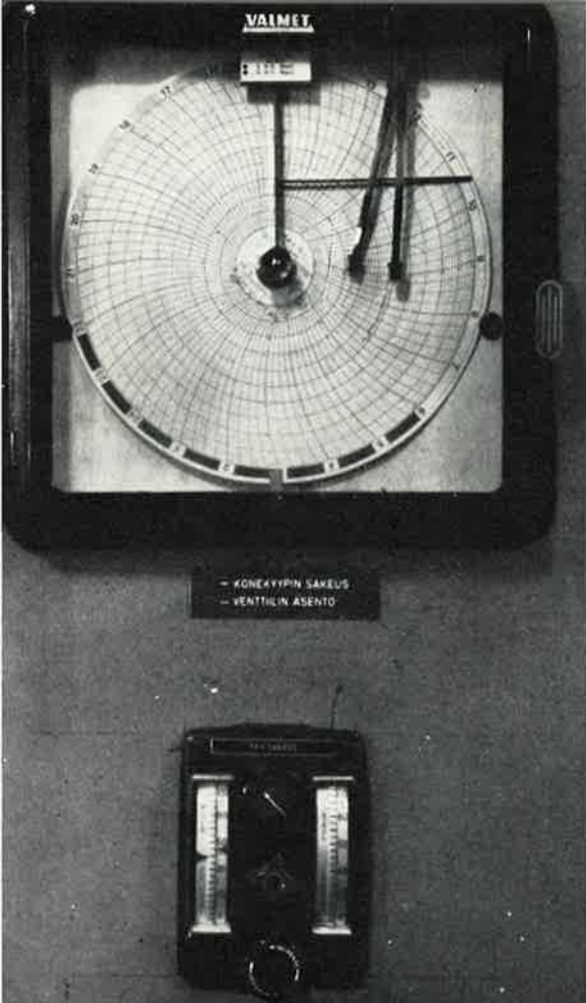
— Kulunut talvi on teille, työteknillisten kurssien oppilaat, ollut an-

karaa uurastusta, sillä opiskelu työn ohessa ei suinkaan ole mikään helppo tehtävä. Teillä on sen vuoksi nyt täysi syy todeta saattaneenne hyvän urakan onnelliseen päätökseen. Samalla kun Kymen Osakeyhtiön puolesta kiitän opettajia ja onnittelen oppilaita hyvin suoritetusta työstä haluaisin teille oppilaille lausua toivomuksen, että kerran avattuanne portin opiskelun tielle ette sitä painaisi lopullisesti jäljessänne kiinni, vaan jatkuvasti pyrkisitte avarta-

maan tietopiiriänne sekä omaksi iloksenne että koko yhteiskuntamme hyödyksi.

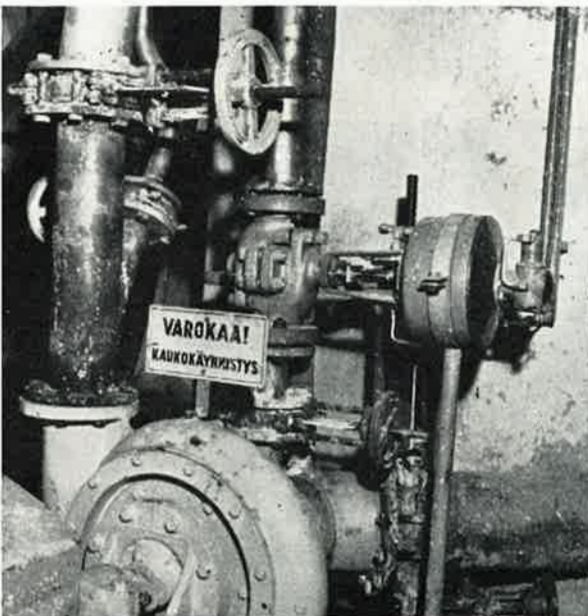
Rehtori Viljo Tanner jakoi todistukset onnitellen kurssilaisia hyvin suoritetusta uurastuksesta. Ammattikoulun soittokunta dir.mus. Alvar Korven johdolla esiintyi useaan otteeseen. Tilaisuus päättyi kahvitarjoiluun.

Massan sakeutta mitataan jatkuvasti (oik.) ja mittausviesti välitetään säätäjälle (ylh.).

Säätäjä asennoittaa venttiilin siten, että oikea määrä laimennusvettä menee massan sekaan pumpun imupuolelle. Paine- puolelta massa lähtee paperikoneelle ja näyte mittarille.

Dipl. ins. Antti Hakala:

Hieman automaatiosta

Nykyaikaiseen teknilliseen sanastoon kuuluvat sellaiset ilmaisut kuten mittarointi, instrumentointi, automatisointi tai automaatio, mitä muotoa on viime aikoina alettu käyttää.

Automaatioon liittyy mahdollisimman paljon kaikenlaisia laitteita ja varsinkin silloin, kun niitä on paljon yhdessä kasassa kuten jossain valvomossa tai ohjaamossa, on niillä taipumus tehdä ihmisiin eräänlainen järkipörytyksen vaikutelma. Mittareiden viisarit liikkuvat ja kynät piirtävät jatkuvasti sen, miten koneet juoksevat, miten ajo edistyy ja miten käynti yleensä sujuu. Merkkilamput kertovat, missä käyntitilassa laitos on ja hälytykset ilmoittavat käyttöhäiriöt. Kyllähän se tekee jollakin tavalla 'viisaan'

tuneisuudet. Esimerkiksi lämpötila-alueen ihminen kykenee ilman apuvälineitä havaitsemaan tuntonsa avulla varsin rajoitetulla alueella ja painealueen vielä heikommin. Sen havaitsemisen käytännöllinen merkitys rajoittuu kai lyhytaikaisiin sääennustuksiin odotettavissa olevasta matalapaineesta, sen mukaan kuin reumatismi kolottaa. Mittareiden toiminta-ala sen sijaan on käytännöllisesti katsoen rajoittamaton ja niiden suorittamien havaintojen tarkkuus yleensä ihmisen tuntoa parempi. Meillä on siis toisaalta laitoksen hoitajan järki prosessin ja sen koneiden ajoa varten ja toisaalta prosessi, joka yleensä käy hoitajansa välittömien aistihavaintojen ulkopuolella. Ilman näitä kahta tekijää yhdistävää laitetta, mittaria,

vaikutelman, mutta mitä järkeen tulee, on se tässä järjestelmässä kuitenkin laitoksen hoitajan päässä. Hänen tulee tuntea laitoksensa ja sen käynti, tietää mitä mittareiden lukemat tarkoittavat ja tehdä niistä oikeat johtopäätökset. Hänen tulee hallita koko järjestelmää. Mittarit ovat hänelle vain välikappaleita, jotka tekevät prosessin hallinnan mahdolliseksi.

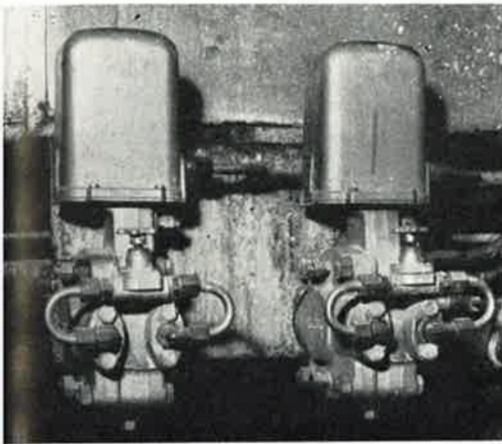
Mittarit tekee käyttökelpoiseksi se seikka, että 'järjen' lisäksi niiltä puuttuvat myös inhimilliset rajoit-

prosessin ajaminen olisi työlästä useasti jopa mahdotontakin tai vaarallista.

Tämän järkeilyn perusteella voidaan helposti havaita, mikä mittareiden tehtävä on: "Panna havaittavaan muotoon se osa prosessin kuluista, jota aistimuksilla ei voida välittömästi tajuta." Tavallisesti tämä muoto on jonkin osoittimen liikkuva asteikolla. Vaikka mittarin rakenne usein onkin monimutkainen ja sen toiminnan ymmärtäminen järjelle käyvä, ei se loppujen

lopuksi tee muuta kuin liikuttaa viisariaan sen mukaan, kuinka prosessin paine, lämpötila, virtaus, pinnan korkeus, nopeus, pH, sakeus jne. vaihtelevat. Saattaa olla, että tämä liikkuminen vaikuttaa 'viisaalta' — ainakin se on mielenkiintoista, kuten yleensä kaikki, jotka näyttävät liikuvan itsestään.

Itsenäistä toimintaa automaatio-

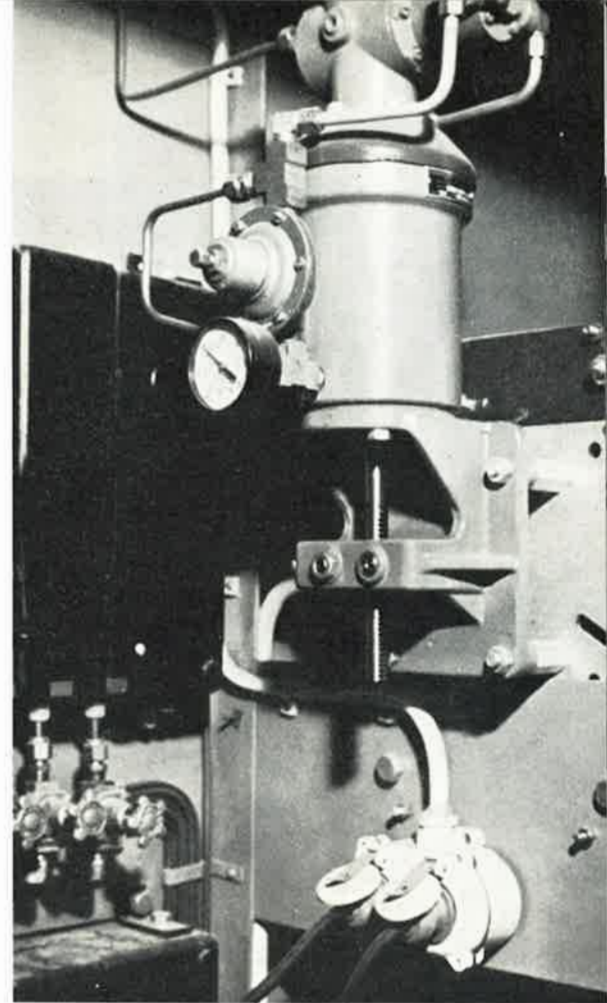

Perälaatikon painetta ja pintaa mitataan jatkuvasti

sa edustaa varsinaisesti säätöjärjestelmä, joka omatoimisesti eli automaattisesti pyrkii pitämään jonkin prosessiin liittyvän asian esim. lämpötilan vakiona tai jossakin halutussa arvossa. Hyvällä tahdolla voidaan säätöjärjestelmän toiminnassa löytää joitakin yhtymäkohtia alkeelliseen aivotoimintaan: säätäjä suorittaa mm. valinnan, lisätäkö vai vähentää esim. laimennusvettä sakeussäädössä tai sekoituspumpun nopeutta perälaatikon painesäädössä (vrt. kuvia). Lisäksi se tietää, miten paljon tulee lisätä tai vähentää ja tavallisesti vielä kuinka kauan. Järjestelmän toiminta on jatkuvaa — tässäkin suhteessa se on vapaa erästä ihmisen rajoittuneisuudesta, väsymyksestä — ja mikä on oleellista, se on itsekontrolloivaa. Suokoon James Watt ja hänen höyrykoneen kierroslukuregulaattorinsa anteeksi, jos ensimmäisenä selluloosan- ja paperinvalmistusprosessiin liittyvänä säätäjänä tuleekin

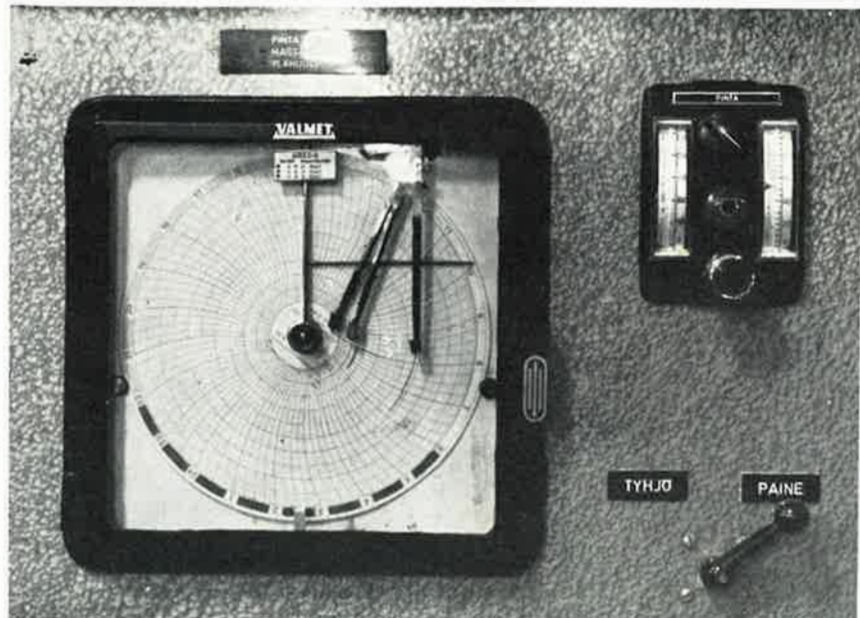
mieleen uimuriventtiili. Vaikka tämä mieleenjohtuma ei olekaan millään uutuudella pilattu, voidaan jälleen kerran todeta, että se sisältää säätöjärjestelmän oleellimmat piirteet niin yksinkertainen kuin uimuriventtiili onkin rakenteeltaan. Astiasta aletaan ottaa enemmän ulos sanokaamme massaa tai vettä, pinta laskee ja uimuri sen mukana. Mutta uimuriin on mekaanisesti kiinnitetty tuloventtiilin kara ja sitä mukaa kuin uimuri laskee, venttiili avautuu, kunnes astiaan virtaa massaa tai vettä yhtä paljon kuin otetaankin ja pinnan laskeminen pysähtyy. Vasta toisen maailmansodan jälkeen tajuttiin tämän järjestelmän yleispätevyys. Ei ainoastaan pinnan korkeus vaan myös paine, lämpötila, virtaus jne. voidaan vastaavalla tavalla muuttaa venttiilin liikkeeksi ja siten aikaansaada tarvittava korjaus prosessin käyntiin automaattisesti.

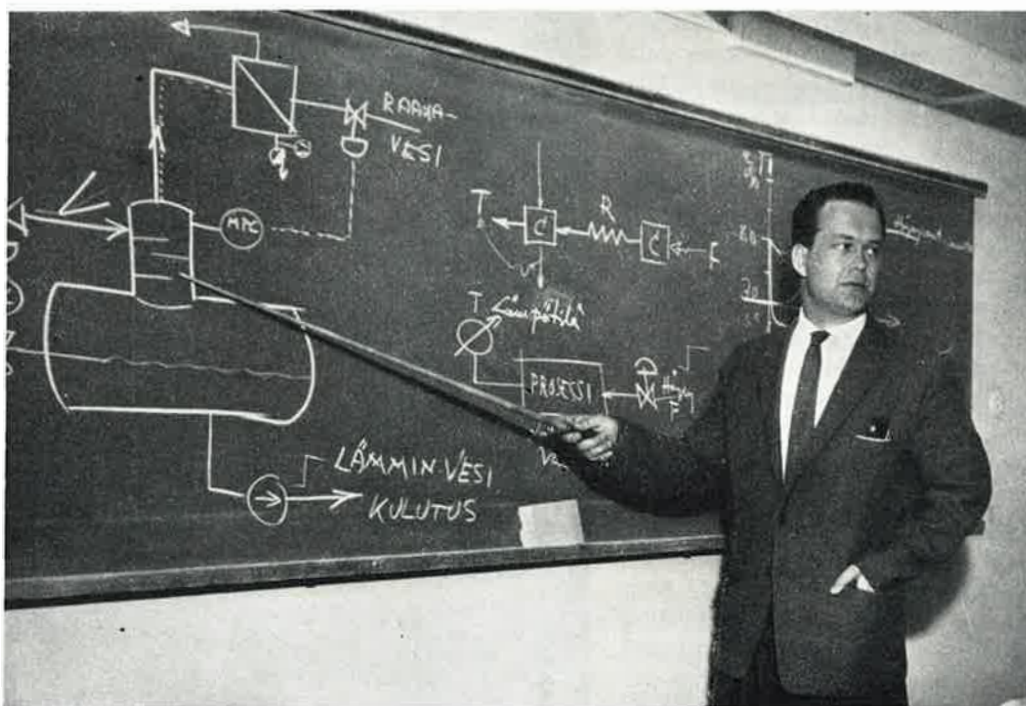
On selvästi havaittu, että Kuusankosken tehtaiden henkilökunta on hyväksynyt mittarit ja säätäjät heidän vastuunalaista työtään helpottaviksi apuvälineiksi. Vaikka automaatio onkin vasta kehityksensä alkutaipaleella ja tulee vuosien kuluessa yhä 'viisaammaksi', pysyy sen viisaus aina kuitenkin mekaanisena älynä, joka tarvitsee äärelleen inhimillisen järjen, laitoksen hoitajan.

Säätäjä muuttaa sekoituspumpun nopeutta ja korjaa häiriön aiheuttaman paineen muutoksen

Mittausviesti saapuu säätäjään

Dipl. ins. Antti Hakala opettamassa tuleville mittarimekaniikoille säätötekniikkaa

maan, huoltamaan ja korjaamaan näitä herkkiä laitteita. Sen tähden tarvitaan ammattimiehiä, jotka pitävät näistä vaativista tehtävistä huolen. Kuusankosken tehtaille teknillisen osaston alaisuuteen perustettiin jo v. 1952 erityinen instrumenttiosasto. Jo sitä ennen oli höyryosastolla, selluloosatehtaassa ja korjauspajassa eräitä miehiä, jotka olivat perehtyneet näihin tehtäviin, mutta tehdasuudistusten päästyä 1950-luvun alussa vauhtiin katsottiin välttämättömäksi erityisen instrumenttiosaston muodostaminen. Sen vahvuus oli alussa melko vaatimaton: insinööri, teknikko ja seitsemän mittarimekaniikkaa. Sittemmin tehtävät ovat vuosi vuodelta lisääntyneet ja nykyisin kuuluu tähän uuteen ammattiryhmään kolme insinööriä, kahdeksan teknikkaa ja 30 mittarimekaniikkaa.

Mittarimekaniikka koulutetaan

Esitellessämme lehdessämme uusia ja uudistettuja tehdasosastoja, vilahtaa tekstin yhteydessä melkein poikkeuksetta sana automatiikka. Prosessia ohjaamaan ja valvomaan on käyttöhenkilökunnan avuksi kehitetty uusia tehokkaita automaattisia järjestelmiä. Näiden laitteiden toimintaa ei tehdaskuvauksissa kuitenkaan pyritä lähemmin selostamaan, koska tekstistä muodostuisi liian vaikeaselkoista, mutta kirjoitukseen liittyvissä kuvissa automa-

tiikka sen sijaan tulee useinkin varsin näkyvällä tavalla esiin. Kuvareportaashi saattaa aivan kuin huipentua ohjaamoon, joka on täynnä mittareita, säätäjiä, piirtimiä ja merkkilamppuja. Tällainen teknillinen merkittävyys vaikuttaa meistä aivan kuin tehtaan aivokeskukset ja mielikuvituksessamme näemme siinä jotakin ajallemme perin tunnusomaista.

Ilman muuta on selvää, että ihmisen on kyettävä puolestaan valvo-

Automatiikka on ala, jossa insinööri- ja teknikkokoulutuksen saaneita tarvitaan tavallista enemmän, mutta myös mittarimekaniikoilta edellytetään hyvää ammattitaitoa. Koska tämä ammattiala on kuitenkin varsin nuori, ei järjestelmällistä koulutusta ole maassamme järjes-

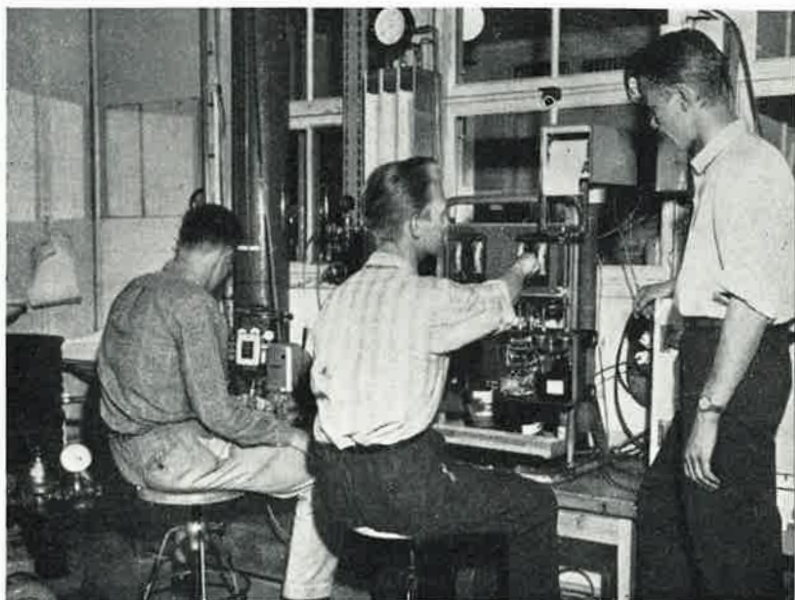
Opetusta seurataan silmä ja korva tarkkana

tetty ja tämän johdosta instrumentiosaston tehtäviin on alusta lähtien kuulunut oleellisena osana ammattimiesten kouluttaminen. Tuskinpa onkaan toista osastoa, jossa ammattiohjaus menisi siinä määrin hienoihin detaljeihin saakka kuin automatiikan parissa puuhailtaessa. Tähän liittyy myös teoreettista opetusta, koska automatiikan yhteydessä on aina kysymys fysikaalisten ilmiöiden sovellutuksesta.

Kuitenkaan tällaista työn yhteydessä annettavaa opetusta ei ole katsottu riittäväksi ja uusien miesten saaminen tätä menetelmää käyttäen on osoittautunut liian hitaaksi. Sen tähden on rohkeasti lähdetty luomaan omaa koulutusjärjestel-

Harva nuorukainen saa askarella näin hienojen laitteiden parissa

tuksen ja ammattityön ohjauksen kesken. Kouluaineisiin kuuluvat säätötekniikka, mittaritekniikka, hienomekaniikka, asennusoppi, fyysiikka, ammattilaskento ja liikuntakasvatus, työnopetukseen taasen säätötekniikka, mittaustekniikka, asennusoppi ja hienomekaniikka.

Kurssi alkoi viime vuoden elokuussa ja päättyi toukokuun lopussa. Oppilaiksi valittiin 16 miestä, joiden keski-ikä oli hieman alle 20 vuoden. Osa pojista oli ammattikoulun käyneitä, muutamat siirtyivät kurssille ammattikoulun metallitai sähköosaston toiselta luokalta, olipa joukossa neljä keskikoulunkin käynyttä. Valinnassa kiinnitettiin huomiota sellaisiin ominaisuuksiin

Mittarimekaanikon koulutukseen kuuluu kellosepän työtä muistuttavan hienomekaanisen työn harjoittelua

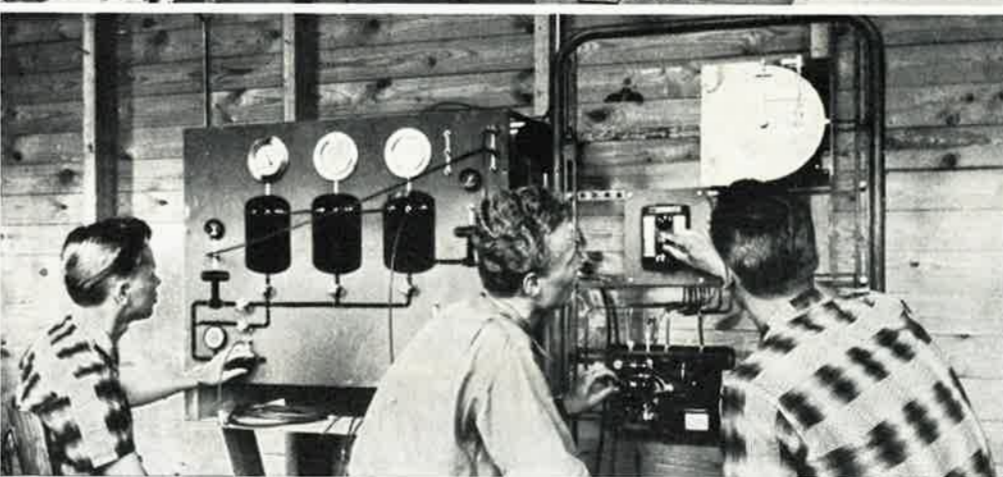
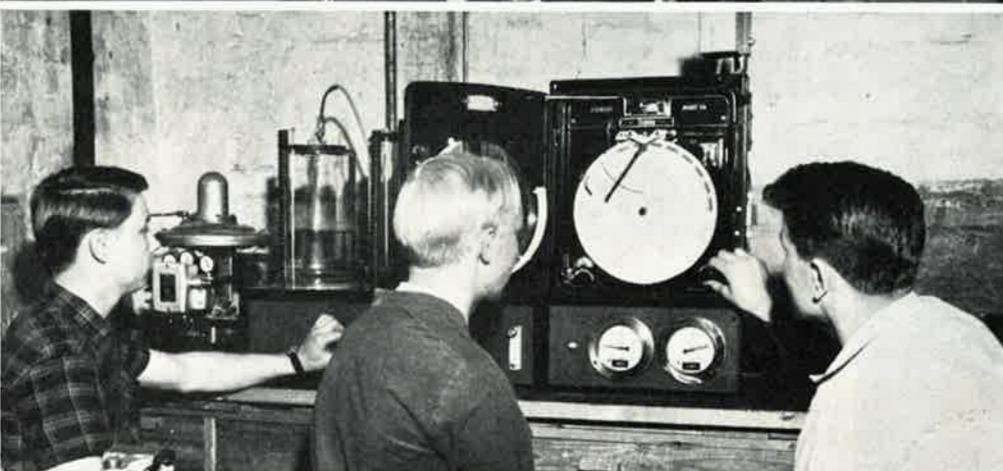
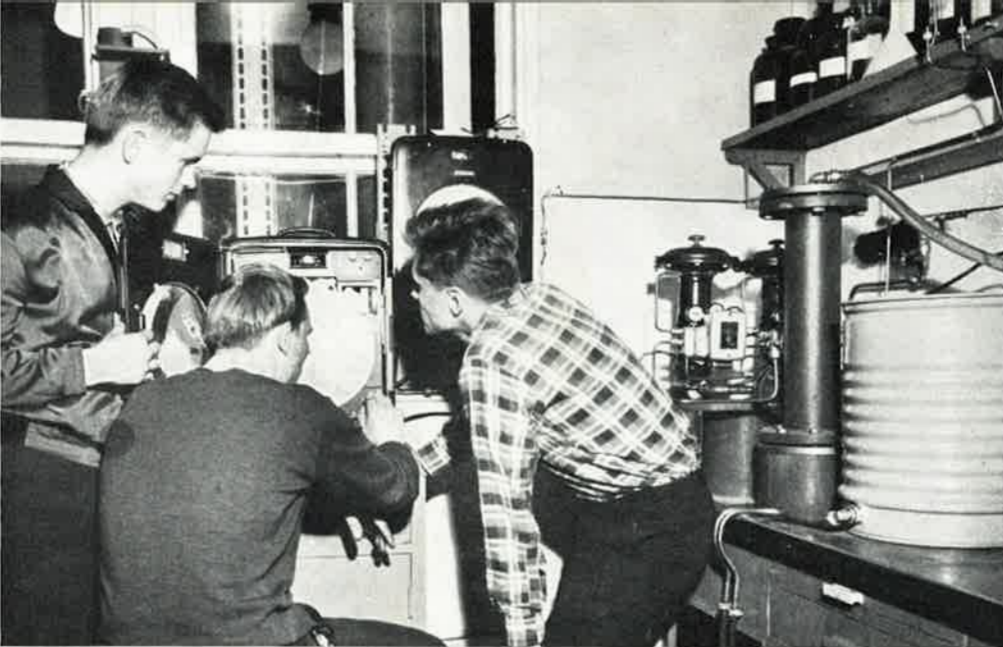

mää ammattikoulun, keskusmittarikorjaamon ja omien opettajavoi-
mien tarjoamien mahdollisuuksien puitteissa.

Aluksi kokeiltiin vapaaehtoisuuteen perustuvaa iltaopetusta, mutta sitten kypsyi ajatus mittarimekaanikkokurssin liittämistä kiinteästi ammattikoulun opetuksen yhteyteen. Opetussuunnitelma laadittiin yhden lukuvuoden pituiseksi käsittäen 1 680 tuntia. Tämä määrä jakautui jokseenkin tasan teoreettisen ope-

Mittariteknikot Leo Lehtonen (oik.) ja Risto Muukkonen arvostelemassa kurssilaiten harjoitustöitä

kuin itsenäiseen ajatteluun, huolellisuuteen ja vastuuntuntoon.

Kurssiohjelman läpivieminen onnistui odotusten mukaisesti ja kaikki 16 kurssilaista läpäisivät tutkintovaatimukset. Mielihyvin oli todettava oppilaiden valppaus ja innostus. Kurssilaiset kykenivät omaksumaan sellaisen perusaineiston, että vastaisessa työssään saamansa jatkokoulutuksen avulla he tulevat nopeasti perehtymään mittarimekaanikon ammattiin.

Teoreettisten aineiden opetuksesta vastasi kurssin johtaja dipl. ins. Antti Hakala, minkä lisäksi hienomekaniikkaa ja asennusoppia luennoi mittariteknikko Risto Muukkonen. Harjoitustöitä ohjasi mittariteknikko Leo Lehtonen. Opetustyössä helpottamiseksi ja havainnollistamiseksi hän oli rakentanut keskusmittarikorjaamoon useita prosessimalleja, jotka vastaavat tehdasosastollamme käytössä olevia prosesseja. Käytännöllisesti katsoen niillä voidaan 'lavastaa' mikä Kuusankosken tehtaiden prosessi tahansa. Kaiken lisäksi ne ovat havainnollisesti käyttäjiensä nähtävissä, joten prosessin käyttäytymisen voi havaita omin silmin.

Harjoitustyöt vaikuttivat hieman poikamaiselta leikkimiseltä. Kenties niihin sen tähden niin innokkaasti paneuduttiinkin. Mutta puuhailu kaikesta näennäisestä leikkillisyydestään huolimatta oli totista totta.

Kuusankosken tehtaiden ammattikoulutus on ottanut uuden rohkean askeleen. Jälleen oma-aloitteisuuden avulla on saavutettu ammattikasvatuksen alalla tuloksia, jotka koituvat sekä tehtaiden että asianomaisten uusien ammattimiesten omaksi hyödyksi.

Mittariteknikko Leo Lehtosen suunnittelema ja rakentama prosessimalleja ja mittausvälineitä, joiden avulla käytännöllinen työn harjoittelu suoritetaan

Sorsalampusta hautaristiin

Högforsin Tehtaan museo Karkkilassa olevassa vanhassa viljamakasiinissa on herättänyt paitsi paikakuntalaisten myös vieraiden mielenkiintoa. Suomen Yleisradiokin teki museosta selostuksen, joka lähetettiin yleisohjelmassa. Haastateltavina olivat puoli vuosisataa tehdasta palvelleet Frans Backman ja Vihtori Friman. Haastattelutuokiassa mukana olleet palautettiin ajassa 50 vuoden takaisin muistoihin. Vanhojen veteraanien kertomuksissa kuulsivat lämpimät muistot menneeseen jo elettyyn aikaan. Työnteko oli rauhallisempaa kuin nykyisin, mutta silti saatiin aikaan — ja saatiin kunnollista, joka vieläkin kestää arvostelun. Suhtautuminen elämään, työhön ja kanssaihmiisiin tuntui olleen läheisempää ja inhimillisempää kuin nykyisin.

Kun haastateltavat olivat olleet molemmat valureita, kohdistuivat

vin onnistumaan, voitiin odottaa, että hänestä myöhemmin kehitty ammattimies. Itse lamppu muistutti hieman sorsaa ja siitä nimitys sorsalamppu. Lampun runko oli onntto ja se täytettiin paloöljyllä. 'Sydän' tuli ulos lampun kaulasta ja sitä pidetäällä tai lyhentäällä saatiin lamppuun valovoimaa joko enemmän tai vähemmän. Lampun koko oli suhteellisen pieni. Runko-osa oli vain suurenpuoleisen nyrkin kokoinen. Sen yläosassa oli kahva, josta lamppua oli mukava kantaa. Sähkövalon tuohon aikaan vielä puuttuessa oli lamppu tarpeellinen työväline pimeänä aikana mustassa valimossa.

Sorsalamppun jälkeen tulivat siten nuoren valurin työohjelmaan padat, pannut ja monet muut valutuotteet. Päätepiirteen muodosti kuitenkin tavallisesti hautaristi. Tehtaan artikkeleihin kuuluivat silloin myös erimalliset ja -kokoiset raudasta valetut ristit. Yhä vielä näkee hautausmailla Högforsin kausiita ristejä. Tehtaan museossa on

Frans Backman ja Vihtori Friman
kädessään sorsalamppu — valurin
ammatin alku

Karkkilan Tehtaan museo sijaitsee
vanhassa viljamakasiinissa

Koristeellisia Karkkilassa valettuja
hautaristejä

muistot tietenkään etupäässä heidän vanhaan ammattiinsa. Tällöin ilmeni valurin ammatissa kaksi kiinnostopistettä: sorsalamppu ja hautaristi. Näiden kahden käsitteen väliin mahtui sitten koko valurin työ.

Sorsalamppu-nimitys ei nykypäivän ihmiselle sano oikeastaan mitään. Silloin 50 vuotta takaperin se oli kuitenkin valurin ammatin alku ja siinä ohessa myös hänelle tarpeellinen työväline. Jokainen valuriksi aikova joutui aivan ensimmäiseksi työkseen valamaan itselleen lampun. Jos hän sai tämän hy-

niiden malleja nähtävänä kymmenkunta. Ristin valamisesta luovuttiin jo vuosikymmeniä sitten. Viimeinen valettiin kuitenkin kaksi vuotta sitten, sillä seudun tunnettu taidemaalari Ilmari Huitti oli esittänyt toivomuksen, että hänen hautakumpuaan koristaisi Rautamäen kiveen pystytetty valurautainen risti. Karkkilan uudella hautausmaalla onkin taitelija Huitin haudalla Högforsin valurautainen risti.

Viime vuosisadan puolella valoiivat vanhat valurit itselleen ristin jo eläessään. Näin kertoo perimä-

tieto. Kun eräisiin ristimalleihin voitiin jälkeen päin liittää valettu laatta henkilötietoineen, oli tämä mahdollista. Työtoverit valoivat tämän laatan kuolinpäivämäärineen asianomaisen ristiin. Näin kulki valurin työ elämän aamusta vanhuuden ehtooseen. Se alkoi sorsalamppusta ja päättyi hautaristiin.

Högforsin seuratalo kunnostettu

Högforsin tehtaan seuratalo on ollut suljettuna helmikuusta alkaen siellä suoritettujen uudistustöiden takia. Korjaustyöt saatiin suoritetuksi loppuun toukokuun 5 päivään mennessä, jolloin Karkkilan Työväen Mieskuoro piti uusituissa suojissa kevätkonsertin.

Oman miellyttävän lisäpiirteen konsertin onnistumiselle antoi uusittu konserttipaikka. Seuratalon sali on korjaustöiden ansiosta tullut valoisaammaksi ja viihtyisämmäksi. Juhlasalin seinät ja katto ovat puhdasta honkalautaa. Kattoon on asetettu ikään kuin riippuva levy, joka on väriltään ruskea. Seinät sen sijaan ovat puunväriset. Valaistus on piilotettu kattoon levyn taakse. Valo heijastuu osittain levyn reunoihin ja osittain siinä olevien ritiläaukkojen kautta epäsuorasti saliin.

Suurin uudistus on kuitenkin tehty näyttämöllä, joka on uusittu erittäin ajanmukaiseksi. Näyttämölle on asennettu kulissemiä katosta riippuvat siirrettävät verhot. Valaistus voidaan näyttämölle saada erivärisenä ala- ja yläramppivalojen avulla. Näyttämön alakertaan on rakennettu asialliset pukeutumishuoneet pesumahdollisuuksineen. Näin näyttelijöille ja muille esiintyjille on

Työväen Mieskuoron konsertti aloitti uusitun talon tilaisuudet

luotu miellyttävät toimintamahdollisuudet.

Yleisöäkään ei ole unohdettu. Saliin on hankittu uudet tuolit, jotka ovat mukavat istua. Kuuluvaisuus salissa on saatu seinä- ja kattorakenteen ansiosta erittäin hyväksi. Näin uusittuna suo seuratalo entistä paremmat ja miellyttävämmät mahdollisuudet konsertti- ja näyttämöharrastuksille. Tämä todettiin jo Työväen Mieskuoron konsertin yhteydessä.

Alkajaiskonsertti

Mieskuorolaululla on Karkkilassa 60 vuotta vanhat perinteet. Tämä kävi ilmi, kun kuoron puheenjohtaja Mauno Veisto konsertin väliajalla ojensi Suomen Työväen Musiikkiliiton myöntämät ansiomerkit vanhoille kuorolaisille. Merkin saivat Emil Laaksonen, Eino Nikander, Pauli Lento, Gunnar Vendelin sekä kuoron johtaja, opettaja Auvo Leino.

Konsertin ohjelma käsitti kaikkiaan neljätoista laulua, jotka kuoro esitti tunnustusta ansaitsevalla tavalla. Erityisesti jäivät salintäyteisen konserttiyleisön mieliin laulut 'Kimmeitä kirkkakat', 'Stenka Rasin' ja 'Leijailkaa vaunuset'. Iloisista lauluista mainittakoon 'Saaris-tolaispolska' ja 'Pikisilmä'. Konsertin loppunumerona oli Järnefeltin

'Yhteisvoima', jossa osa KTY:n soitokuntaa avusti kapellimestari Veikko Virran johdolla. Solisteina esiintyivät Keijo Salminen ja Urpo Suominen saaden esityksistään ansaitut suosionsoitukset.

Kuntojuhla Karkkilassa

Högforsin Tehtaalla Karkkilassa järjestettiin Kuusankosken tehtaiden esimerkkiä noudattaen kuntojuhla, jossa pääteemana oli selkäsairauksien parantaminen ja ennakolta ehkäiseminen. Högforsin Tehtaalla oli viime vuonna 2,5 milj. vanhan markan sairaskassamenot yksistään selkäsairauksista, joista lääkärien mielipiteiden mukaan n. 90 % olisi voitu ennakolta ehkäistä kuntovoimistelun avulla. Tämän takia työpaikoille järjestettiin voimistelurenkaita ja rekkejä, joissa jokainen voi helposti opittavia riipuntaliikkeitä suorittamalla kohentaa selkensä kuntoa ja ennakolta ehkäistä selkäsairauksien ja -vikojen syntymistä.

Kuntojuhlaan Karkkilan uusittuun seurataloon oli kokoontunut runsaasti väkeä. Sosiaalipäällikkö Erkki Mattsson lausui yleisön tervetulleeksi toivoen, että juhlassa esitettävä kunto-ohjelma kantaisi satoa niin, että jokainen omalta kohdaltaan alkaisi huolehtia kuntonsa ottamalla päivittäiseen ohjelmaansa muutaman minuutin kuntovoimisteluohjelman.

Liikuntaneuvoja Raine Valleala esitteli yleisölle kotivoimisteluohjelman. Voimisteluliikkeet suoritti Tuula Korppi. Esityksessään liikuntaneuvoja Valleala mainitsi mm., että aamuvoimistelu kuului entisen hyvän ajan tapoihin ja oli tosiasiasa kuntovoimistelua. Kuntovoimistelun ei kuitenkaan tarvitse tapahtua vain aamulla, vaan jokainen voi suorittaa sen parhaaksi katsomaan aikana. Kotona tapahtuvalla voimistelulla on tärkeä tehtävänsä kohentamassa nykyajan rappeutuvan ihmisen kuntoa. Voimisteluliikkeiden ei tarvitse olla vaikeita; pääasia on, että ne poikkeavat tavallisista, jokapäiväisistä liikkeistämme ja asennoistamme ja että niitä suoritetaan jatkuvasti.

Högforsin Tehtaan liikuntaneuvoja Leo Savolainen esitteli työpaikoilla tapahtuvaa kuntovoimistelua

selostaen aluksi selkärangan raken-
netta ja toimintaa. Monet seikat
viittaavat siihen, että syyt selkäki-
puihin johtuvat selkälihasten heik-
koudesta ja sen seurauksena kehiti-
tyneestä asennon vääristymisestä.
Tätä käsitystä tukee kokemus siitä,
että voimisteluharjoituksella on täl-
lainen selkä saatu oireettomaksi,
mainitsi liikuntaneuvoja Savolai-
nen. Kuntovoimistelun tarkoituksena
on saada työntekijät jatkuvasti
harrastamaan roikuntaa työpaikoil-
le asetetuissa renkaissa selkälhas-
ten voimistamiseksi ja selkäsairauk-
sien torjumiseksi. Kuntovoimiste-
lua harrastava voi jo 2—3 viikon
kuluttua todeta voimisteluliikkeiden

ja roikunnan hyvää tekevän vaiku-
tuksen.

Juhlan pääpuhujana esiintyi 'Tah-
ko', tunnettu urheiluprofessori Lau-
ri Pihkala. Hän käsitteli erittäin laa-
japeräisesti liikunnan suomia etui-
suuksia ja teollisen yhteiskunnan
ihmisen liikunnan tarvetta. Teollin-
en kehitys lamauttaa liikunnan.
Ihmisen perustoiveita on päästä
mahdollisimman vähällä liikkumi-
sella. Tätä toivetaan ihmisen pyr-
kii toteuttamaan tekniikan avulla.
Kuitenkin liikunta on ihmisen pe-
rustarpeita ja se nykyisin jo tiede-
täänkin. Hiihto on mainio ja moni-
puolinen liikuntamuoto. Kotivoi-
mistelu on viimeinen keino saada
ihmiset harrastamaan liikuntaa. Sen

lisäksi sunnuntaisin pitäisi jokaisen
tehdä monen tunnin lenkki. Polku-
pyörä on myös suurenmoinen lii-
kunnan väline, joka yllyttää pon-
nistelemään yhä raskaampiin saavu-
tuksiin. Puheensa lopuksi prof. Pih-
kala esitteli soikkopalloa, joka
on huomion arvoinen liikunnan
muoto, ennen kaikkea siksi, että
siinä pelaajat joutuvat paljon juok-
semaan ja siten kehittämään kestä-
vyytään.

Juhlassa jaettiin myös viime vuo-
den hiihtoharrastuskilpailun palkin-
not. Palkintojen jaon suorittivat Leo
Savolainen ja Auvo Astala. Pääpal-
kinnon voitti Pentti Rinne. Kunto-
juhla päättyi kuntotanssiaiisiin Rai-
mo Sirkiän yhtyeen tahdissa.

Prof. Lauri Pihkala ja soikkopallo

Harrastushiihdossa ennätys- määrä osanottajia

Harrastushiihdon osanottajamäärä
kohosi kuluneena hiihtokautena
huomattavasti. Kaikkiaan 734 työn-
tekijää suoritti kansanhiihto-osuu-
tensa ja heistä 480 ylti vähintään
yhden arvan suoritukseen. Viime
vuonna vastaavat luvut olivat 463 ja
283. Perhekilpailu oli nyt toisen
kerran ja osoitti tällä kierroksella
ilahduttavaa nousua, sillä 48 perhet-
tä jaksoi urakkansa loppuun, josta
he saivat palkinnoksi talousesineitä.
Kun otetaan huomioon, että tässä
kilpailumuodossa vaaditaan vähin-
tään kolmen henkilön yhden arvan
suoritus, on harrastajien lukumäärän
kasvu varsinkin perheenemäntien
kohdalla huomattava. Kilpailua tul-

laankin nyt kokeilluissa puitteissa
jatkamaan ainakin hiihdon ja käve-
lyn osalta. Aikaisemmin mainittujen
kilpailujen lisäksi oli työntekijöillä
myös osastojen välinen kansanhiih-
tokilpailu ja siinä selvisivät voitta-
jiksi valimo-osastot ja konttorin kil-
vassa miehet. Kirjapalkinnot ja-
kaantuivat seuraavasti: Valimot:
Aino Salo, Sanni Lundell, Aino Luo-
ti, Tuulikki Liesmala, Mirja Rätty,
Tarmo Hasunen, Veikko Rätty, Kosti
Nikander, Kauko Fredriksson ja
Pertti Sisto. Konttorit: Arvo Leh-
muskenttä, Edvin Bergman, Aarne
Väli-Klemelä, Tohr Sjöblom, Into
Laitio, Harri Kurki ja Viljo Suis-
tamo.

Kuntojuhlan
voimisteluesityksistä
vastasivat
Tuula Korppi ja
Oiva Manninen

Hiihtoharrastus-
kilpailun kunnia-
palkinnon sai 1 800
km hiihtänyt
Mauno Koskinen
(oik.),
vas. palkintojen
jakajat
Leo Savolainen
ja Auvo Astala

Kymintehtas saanut seurakuntatalon

Kymintehtaalle vanhan maantien varteen Kolarinmäen laelle on talven ja kevään kuluessa kohonnut kaksi kaunista rakennusta. Isompi on seurakuntatalo ja pienempi asuinrakennus Kymintehtaan seurakuntapiirin pappia ja eräitä muita seurakunnan virkailijoita varten.

Seurakuntatalon aikaansaaminen merkitsi pitkäaikaisten toiveiden

Seurakuntatalon julkisivussa kiintyy huomio kuparilla kehystettyyn lasiseinämään, jonka kautta valo tulvii seurakuntasaliin

Vihkiäisjuhlan papistoa: vasemmalta piispa Osmo Alaja ja rovastit Kaarlo Hyske, Julius Utraiainen sekä Antti Arppe

täyttymistä. Kymintehtaalaisethan kuuluivat aikanaan Valkealaan, jonka kirkkoon kertyi maanteitse matkaa parikymmentä kilometriä ja oikoteitäkin käyttäen alun toista peninkulmaa. Tehostaakseen hengellisen elämän harjoitusta Kymintehtaan johto sai Valkealan papiston kanssa aikaan sopimuksen, että Kymintehtaan kansakoulussa alettiin

pitää jumalanpalveluksia kerran kuukaudessa.

Jo niin varhain kuin v. 1907 heräsi eräiden kymintehtaalaisien mielissä ajatus rukoushuoneen rakentamisesta Kymintehtaalle. Koska paikkakunnalla oli jo silloin paljon väkeä, tehtiin piirustuksetkin sen mukaisiksi. Rakennuksesta olisi tullut niin suuri, että siihen olisi

mahtunut yli 2 000 henkeä. Tämä jättiläissuunnitelma sai kuitenkin jäädä odottamaan toteutumistaan, eikä v. 1914 perustettu Kymintehtaan rukoushuoneyhdistyskään ensimmäisen maailmansodan levottomina vuosina saanut tavoitettaan toteutumaan, varsinkin kun jo v. 1916 herätettiin kysymys oman seurakunnan perustamisesta. Tämä johtikin kolme vuotta myöhemmin tulokseen ja kun kirkon paikka ratkaistiin, sijoitettiin se Kuusaan puolelle keskelle seurakuntaa, mikä olikin kokonaisuuden kannalta oikea ratkaisu.

Koska kirkon rakentaminen oli nuorelle seurakunnalle suuri voimannousu, siirtyivät kyminteht-

Seurakuntasalin arkkitehtoonisia erikoispiirteitä ovat ikkunaseinämän lisäksi yhteen suuntaan viettävä katon kaltevuus ja voimakkaat betonikehykset

Eteishalli on saatu viihtyisäksi paitsi tilaratkaisun myös erilaisten rakennusaineiden, valaistuksen ja kaluston avulla

taalaisten rukoushuonehaaveet tulevaisuuteen, mutta ovat nyt vihdoon toteutuneet ja lisäksi erittäin onnistuneella ja myös taloudellista uhrautuvaisuutta osoittavalla tavalla.

Seurakuntatalo, jonka on piirtänyt arkkitehti Veikko Larkas, on sekä ulkonäkönsä että tilaratkaisujensa puolesta seudun moderneimpia rakennuksia ja jo sellaisenaan nähtävyys. Varmaan se osoittautuu myös tarkoituksenmukaiseksi ja palvelee siten monimuotoiseksi kehittyntä seurakunnallista toimintaa.

Seurakuntatalon juhlalliset vihkiäiset pidettiin helatorstaiattona 22. 5. Vihkimisen suoritti Mikkelin hiippakunnan piispa Osmo Alaja. Seurakuntatalo sai vastaanottaa useita arvokkaita lahjoja ja niin kymintehtaalaisten kuin kutsuvieraiden puheista kuvastui syvä kiitollisuus tämän kauniin seurakuntakodin aikaansaamisesta. Kymin Osakeyhtiön onnittelut esitti varatuomari L. Räihä mainiten samalla, että yhtiö oli päättänyt lahjoittaa seurakuntatalon ja maantien välissä olevan yhtiön omistaman maapalstan seurakunnalle.

Dipl. ins. Esko Yrjölä esittelemässä piispa ja rva Karekselle Juantehtaan päätuotetta kartonkia

Kuopion hiippakunnan uusi piispa Olavi Kares avustajanaan asessori Toimi Kauppinen suoritti piispantarkastuksen Juankosken seurakunnassa huhtikuun 26—28 päivinä. Piispa oli etukäteen esittänyt toivomuksen saada tutustua tehtaaseen ja oli halukas puhumaan juantehtalaisille myös tehtaan seinien sisäpuolella, mikäli sellainen tilaisuus voitaisiin järjestää.

Piispanvierailu Juankoskella

Piispa puhumassa korjauspajassa korokkeenaan teräshöylä

Arkisen työn lomassa on hetkiseksi hiljennetty kuuntelemaan piispan kansanomaista julistusta

Piispa Kareksen esittämät toivomukset haluttiin tietenkin mielihyvin toteuttaa ja piispa aloittikin Juankosken vierailunsa tutustumalla rouvansa ja seurueensa kanssa tehtaaseen paikallispäällikön dipl. ins. L. Timgrenin ja dipl. ins. Esko Yrjölään opastuksella. Tutustumiskierroksen jälkeen piispa puhui tehtaan väelle. Koska kartonkikoneen käynnin aiheuttaman melun takia puhetilaisuutta olisi ollut vaikea järjestää tehdassaliin, valittiin lyhyen hartaustilaisuuden paikaksi korjauspajan avara halli. Teräshöylän päällä seisoen piispa esitti tehtaalaisille tervehdyksensä ja piti runsaalle kuulijakunnalle mieliinpainuvan puheen.

Samana iltana seurakuntasalissa pidetyssä neuvottelutilaisuudessa piispa Kares lausui julki ilonsa siitä, että hänelle oli tarjoutunut tilaisuus käydä tehtaassa, jossa hän oli voinut tavata tehtaan työväestöä ja puhua heille työympäristösään. Piispan tarkastusohjelmaan kuuluivat lisäksi vierailut yhteiskoulussa ja kunnalliskodissa. Varsinaisen piispantarkastus pidettiin kirkossa sunnuntain jumalanpalveluksen jälkeen. Piispa Kares kiinnitti erityistä huomiota nuorisotyöhön ja viittasi mahdollisuuteen, että Juankosken seurakunta palkkaisi nuorisotyöntekijän yhdessä jonkin naapuriseurakunnan kanssa.

Eläkeläisten kevätkuulia

Kuusankoskella

Kymintehtaan eläkeläiset kokoontuivat Koskelaan jokakeväiseen juhlaansa 21. 4. Koskelan sali oli koristettu kukka-asetelmin ja värikkäin ilmapalloon, jotka loivat hilpeän keväisen tunnelman. Näyt-

tävän perhostanssin. Kuusankosken Kisan pojat Sakari Koskisen johdolla esittivät hyvin harjoitellun ja kiinnostavan voimisteluohjelman. Johtajaopettaja Pertti Kajander piti kevätpuheen, jonka pääteemana oli kotiseutuharrastus ja kotiseututyö. Hanurinoittajat esiintyivät toistamiseen ja sen jälkeen seurasi tietokilpailu, jossa eläkeläiset loistivat tiedoillaan. Tietokilpailun kysymykset koskettelivat lähinnä

Näin viehättävät perhoset tanssivat eläkeläisille Koskelan salissa

Sopivia vastauksia tietokilpailun kysymyksiin tuumailevat Kalle Pietiläinen, Hjalmar Sulanen ja Emil Vuorela

tämö oli tällä kerralla järjestetty juhlasalin keskelle ja istuinpaikat olivat sen ympärillä, joten sali muistutti amfiteatteria.

Juhlan ohjelma oli keväisen kevyt ja leikkisä. Juhlan aluksi Kuusankosken Harmonikansoittajat seitsemine hanureineen soittivat komeasti alkumarssin. 'Tervehyspuheen' piti Taavetti Riekkinen alias liikuntaneuvoja Raine Valleala, joka hoiti varsin lennokkaasti juhlan speakerin tehtävät. Juhlan tunnelma oli hyvin hilpeä jo alkuvaiheessaan. Alli ja Reino Lampila esittivät kitarain säestyksellä kansanlauluja ja laulettiinpa yhteisestikin hauskoja ketjulauluja. Kuusankoskelaiset pikkutyöt, jotka opiskelevat tanssia Mirjam Viipolan tanssikoulussa, esittivät viehät-

entisiä tehtaalaisaikoja ja niistä näytti eläkeläisillä olevan tarkka selko. Jokaisesta oikeasta vastauksesta oli runsaiden suosionosoitusten lisäksi palkintona kahvipaketti. Kuusaan Ladun pirteän tanssiryhmän esitettyä talonpoikaispolkan päättyi iloinen ja keväinen juhla yhteisesti laulettuun kevätlauluun. Jokainen juhlavieras sai lähtiessään ovelle vielä tuliaispaketinkin kotiin viemisiksi.

Kuusankosken Kisan reippaat pojat ohjaajansa Sakari Koskisen seurassa

Johtajaopettaja Pertti Kajander piti puheen Kymintehtaalla ja Voikkaalla

Kuusankosken Harmonikansoittajien palkeista lähti railakkaita säveleitä

Runsaasti yleisöä oli jälleen Koskelan salissa

Voikkaalla

Samana sunnuntaina viettivät myös Voikkaan eläkeläiset kevätjuhlaa Voikkaan seuratalossa. Juhlan aloitti Kuusankosken Orkesteri, jota johti maisteri Veikko Talvi. Voikkaan tehtaan isännöitsijä Olov Hixén toivotti eläkeläiset tervetulleiksi. Voikkaan Mieskuoron kvartetin esitettyä laulua opettaja Paavo Laurikaisen johdolla tanssivat Voikkaan Vesan pikkutyöt menuetin. Johtajaopettaja Pertti Kajander piti kevätpuheen, joka käsitteli kotiseutuasioita kuten Kymintehtaalakin. Ohjelma jatkui yhteislaululla ja sen jälkeen Voikkaan Vesan naiset esittivät vauhdikkaan mustalais-tanssin ja venäläistanssin, jotka oli-

Kuusaan Ladun polkantanssijoita Koskelan pihalla

vat rva Aune Kanervon ja rva Terttu Saarimäen ohjaamia. Kuusankosken Harmonikansoittajien hanuripartio esitti musiikkiohjelmaa ja sen jälkeen Kuusankosken Teatteri esitti näytelmän 'Se oli eri perjantai'. Juhla päättyi yhteislauluun.

Voikkaan seuratalossa kaikuiivat kevätvirren sävelet

Hallan eläkeläiset juhlivat rva Evo Weckmania

Hallan eläkeläiset viettivät keväťjuhlaansa tehtaan seuratalossa 20. 3. Juhla oli samalla rva Evo Weckmanin läksiäisjuhla. Hallan tehtaan isännöitsijän, majuri Björn Weckmanin siirryttyä eläkkeelle joutui rva Weckman jättämään Hallan eläkeläiset, joiden parissa hän on vuosien aikana tehnyt merkittävää ja suuriarvoista työtä.

Juhlasali oli ääriään myöten täynnä väkeä. Karhulan kansakoulun viides luokka esitti opettaja Ester Näräsen johdolla monipuolisen ohjelman lauluineen, runoineen ja musiikkiesityksineen. Maisteri Lilli

Rva Evo Weckman ottamassa vastaan hallalaisten läksiäislahjoja

eläkeläisten nimet. Rva Elsa Markkanen ojensi hänelle pöytäliinan, johon oli kuvattu vuosien varrella valmistettujen askarteluesineiden kuvat ja merkitty kaikkien käytyjen retkeilykohteiden nimet. Rva Weckman sai vielä vastaanottaa komean kukkakimpun hra Matti Okkerin kädestä. Rva Weckman kiitti puheessaan eläkeläisiä ja lahjoitti samalla Kymin kirkkoon kaksi upeata hopeamaljaa. Lahjan otti vastaan Kymin seurakunnan kirkkoherra Rurik Tammekas kiittäen suurenmoisesta lahjasta. Juhlan lopuksi nautittiin runsaista kahvipöydän antimistä.

Hallalaisten kiitokset esitti Eine Husso (keskellä) ja Elsa Markkanen sekä Matti Okker

Metsänhoitaja Dunckerille Keskusmetsäseura Tapion kultainen taitomerkki

Keskusmetsäseura Tapio on myöntänyt Kymin Osakeyhtiön Keski-Suomen hoitoalueen aluemetsänhoitaja Gunnar Dunckerille kultaisen taitomerkinsä, jonka hänelle luovuttivat Keski-Suomen metsänhoitolautakunnan kokouksessa 24. 4. lautakunnan puheenjohtaja, maanviljelijä Eeti Hänninen ja ylimetsänhoitaja Eino Parkkinen. Luovutustilaisuudessa olivat läsnä kaikki metsänhoitolautakunnan jäsenet sekä useita lautakunnan piirimetsänhoitajia.

Metsänhoitaja Duncker siirtyi yhtiöstämme eläkkeelle toukokuun 31 päivänä. Hän on palvellut yhtiössämme yli neljäkymmentä vuotta, aluksi puutavara-yhtiö Kymmene Ab ja Kumppanilla ja apulaismetsänhoitajana silloisissa Viitasaaren ja Kymen eteläisessä hoitoalueissa. Vuodesta 1931 lähtien hän on ollut aluemetsänhoitajana ensin Juantehtaan, sittemmin Savon hoitoalueessa ja vuodesta 1951 vaativalla paikalla Keski-Suomen hoitoalueen aluemetsänhoitajana.

Kuvassa lautakunnan puheenjohtaja maanviljelijä Eeti Hänninen kiinnittää Tapion kultaisen taitomerkin metsänhoitaja Dunckerin rintaan, vasemmalla lautakunnan päämetsänhoitaja, ylimetsänhoitaja Eino Parkkinen.

Hallalaiset kultamitalimiehet Antti Värri (vas.) ja Albert Korjus rouvineen

Mitalijuhla Karkkilassa

Högforsin Tehtaan Virkamieskerholla oli 5. 4. juhlatilaisuus, jossa isännöitsijä C. J. Cedercreutz ojensi työnjohtaja Arvo Fredrikssonille Tasavallan Presidentin hänelle myöntämän Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitalin kultaristein.

Samassa tilaisuudessa sai sorvaaja

Verner N u r m i yhtiön kultaisen ansiomerkin 50 vuoden palveluksesta. Puolen vuosisadan palvelusaika tuli hänelle täyteen merkin jakopäivänä.

Ansiomerkit kiinnitti asianomaisten rintapieliin rva Eva Cedercreutz. Kuvassa seisomassa vas. mitalimiehet Fredriksson ja Nurmi, isännöitsijä Cedercreutz, ins. E. Rickman, istumassa oik. rva Eva Cedercreutz, dipl. ins. E. Autere ja yli-ins. E. Alander.

Voikkaalaiselle sorvaajalle Suomen Leijonan ansioristi

Viereisessä kuvassa Voikkaan korjauspajan päällikkö S. Lönegren kiinnittää sorvaaja Väinö Armas V i l e n i n rintapielen tasavallan presidentin hänelle myöntämän Suomen Leijonan Ritarikunnan ansioristin tunnustukseksi hänen pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta työstään yhtiömme palveluksessa. Vilen tuli 15-vuotiaana nuorukaisena Voikkaan korjauspajalle, jossa on palvellut yhtämittaisesti 47 vuotta. Hänet tunnetaan erittäin taitavana ja velvollisuudentuntoisena ammattimiehenä.

Hallassa jaettiin kaksi kultamitalia

Talonmies Albert Korjus ja katontekijä Antti V ä r r i saivat Hallan kerholla 10. 5. järjestetyssä kahvitilaisuudessa vastaanottaa yhtiön kultaisen ansiomerkin viisikymmenvuotisesta palveluksesta. Toimitusjohtaja Björn Weckman kohdisti kiitoksen sanat kunniavieraille. Tilaisuudessa olivat mitalinsaajien puolisoitten lisäksi läsnä apulaisisännöitsijä B. Carlson, sosialitarkastaja Lilli Olsson, lautatarhanhoitaja A. Brunila ja ulkoyönjohtaja T. Länsimies.

Pitkääaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

IIVARI KANSIKAS

vuoromestari Voikkaan puuhiomolta tulee 12. 7. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 24. 6. 1899 Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1917 Voikkaan puuhiomolle, millä osastolla hän on ollut koko palveluksessa oloaikansa. Vuoromestariksi hänet nimitettiin v. 1921.

YRJÖ HEIKKILÄ

rakennustyöntekijä talousosastolta tulee 20. 7. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 5. 7. 1900 litissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1916. Hän on työskennellyt mm. rakennusosastolla, selluloosatehtaalla, ulkotyöosastolla ja Kuusaan voimalaitosrakennustyömaalla. V:sta 1952 lähtien hän on ollut talousosastolla.

KALERVO LEHTONEN

putkiseppä Kymin korjauspajalta tulee 6. 8. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 10. 12. 1900. Yhtiön palvelukseen Voikkaan selluloosatehtaalle hän tuli v. 1916. Sen jälkeen hän työskenteli Kuusaan ja Voikkaan sahoilla, Kymin rakennusosastolla ja selluloosatehtaalla. Kymin korjauspajalle nykyiseen työhönsä hän tuli v. 1940.

YRJÖ JANSSON

varastonhoitajan apulainen Voikkaan varastolta tulee 7. 8. olleeksi 45 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on synt-

Sulo Saastamoinen

nyt 30. 8. 1901 Kuusankoskella. Käytyään 5 luokkaa oppikoulua hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1917 Voikkaan elintarvikevarastolle ja v. 1922 varastonkonttoriin sekä myöhemmin varastonhoitajan apulaiseksi.

SULO SAASTAMOINEN

höylääjä Kymin korjauspajalta tulee 21. 8. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Kuusankoskella 19. 2. 1902. Yhtiön palvelukseen Kuusaan rakennusosastolle hän tuli v. 1917 ammattikoulun rakennustöihin. Samana vuonna hän siirtyi Kymin korjauspajalle ja on siitä lähtien ollut nykyisessä työssään.

ARVI PÖYSÄ

valimomestari Voikkaan korjauspajalta tulee 13. 9. olleeksi 45 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 30. 6. 1901 Valkealassa. V. 1916 hän tuli työhön Kymin korjauspajalle, mistä v. 1922 siirtyi valimoon valajaksi. Valimomestariksi hänet nimitettiin v. 1929.

AARNE VASTAMÄKI

apumies Voikkaan rakennusosastolta tulee 1. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön pal-

Arvi Pöysä

veluksessa. Hän on syntynyt Mäntyharjussa 11. 10. 1903 ja tuli apumieheksi Voikkaan sahalle v. 1922. Seuraavana vuonna hän siirtyi Voikkaan ulkotyöosastolle. Nykyiseen toimeensa hän tuli v. 1954.

AUGUST LAARI

maalari talousosastolta tulee 2. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Valkealassa 12. 3. 1904. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1920. Hän on työskennellyt maalarina myös Voikkaan ja Kymin rakennusosastoilla.

VELI PALONEN

koneenhoitaja Kymin paperitehtaalta tulee 20. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 5. 6. 1908. Yhtiön palvelukseen Kuusaan rakennusosastolle hän tuli v. 1922. Seuraavana vuonna hän siirtyi Kymin paperitehtaalle, jossa hän on työskennellyt erilaisissa tehtävissä paperikoneilla. Koneenhoitajaksi hänet nimitettiin v. 1938.

KAARLE PALONEN

rotatiokoneen etumies Voikkaan paperitehtaalta tulee 23. 8. palvelleeksi yhtiö-

August Laari

Veli Palonen

Kaarle Palonen

Nestor Koski

Lauri Niemelä

Paul Ojanen

Joel Salminen

Väinö Kujanen

tämme 40 vuotta. Hän on syntynyt 4. 7. 1906 litissä ja tuli ensimmäisen keran yhtiön palvelukseen v. 1921 Voikkaan ulkotyöosastolle, missä pientä katkoa lukuunottamatta työskenteli vuoteen 1935, jolloin siirtyi paperitehtaalte.

NESTOR KOSKI

voimalaitoksen päivystäjä Voikkaan sähköosastolta tulee 4. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 4. 3. 1906. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1921 Kuusaan rakennusosastolle. Työskenneltyään useaan eri otteeseen yhtiössä hän tuli v. 1945 linjatyöntekijäksi Kymin sähköosastolle, mistä samana vuonna siirtyi Kymin voimalaitokselle päivystäjäksi. Voikkaan sähköosastolle hän tuli v. 1955.

INGRID HALONEN

siivoaja talousosastolta tulee 30. 9. palvelleksi yhtiötä 40 vuotta. Hän on syntynyt litissä 7. 6. 1905. Yhtiön palvelukseen puutarhaan hän tuli v. 1923. Sieltä hän v. 1951 siirtyi talousosastolle ulkosiivojaksi.

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

LAURI NIEMELÄ

mallipajan esimies Kymin korjauspajalta täyttää 60 vuotta 2. 7. Hän on syntynyt litissä. Jo polvenkorkuisena poikana hän joutui tekemään puusepän töitä urakoitsija-isänsä opastuksella. V. 1926 hän tuli yhtiön palvelukseen puusepäksi Kymin rakennusosastolle. Seuraavana vuonna hän siirtyi mallipuusepäksi Ky-

min korjauspajalle, jossa hän on siitä lähtien yhtäjaksoisesti työskennellyt. Mallipajan esimiehenä hän on ollut v:sta 1952 lähtien. Vapaa-aikoinaan hän on osallistunut yhteisiin rientoihin. Varsinkin yhteiskunnalliset asiat ovat aina olleet hänen mielenkiintonsa kohteena. Hän on toiminut kihlakunnanoikeuden lautamiehenä v:sta 1949 lähtien ja sai v. 1958 ansiostaan herastuomarin arvonimen. Hän on kuulunut puheenjohtajana valtiolliseen ja kunnalliseen vaalilautakuntaan toimien kummankin puheenjohtajana. Hän on Kuusankosken Säästöpankin hallituksen ja isännistön jäsen, kuuluu kauppalan maatilain johdokuntaan ja edustaa kauppalaamme Kymenlaakson Seutukaavayhdistyksessä. Hän hoitaa kauppalan väestönsuojelulautakunnan puheenjohtajan tehtäviä. Kymintehtaan työväenyhdistyksen jäsen hän on ollut v:sta 1927 lähtien.

PAUL OJANEN

kehysten naulaaja Kymin paperitehtaalte täyttää 60 vuotta 10. 7. Hän on syntynyt Chicagossa Yhdysvalloissa. Yhtiön palvelukseen Kuusaan rakennusosastolle hän tuli v. 1917. Sen jälkeen hän työskenteli muillakin osastoilla. Nykyiseen työhönsä hän siirtyi v. 1920.

JOEL SALMINEN

sekatyöntekijä talousosastolta täyttää 60 vuotta 16. 7. Hän on syntynyt Korpi-lahdella. Yhtiön palvelukseen hän tuli maatalousosastolle v. 1943 ja siirtyi sieltä v. 1962 talousosastolle.

OTTO HELANDER

IKR-kuorimakoneen hoitaja Kymin selluloosatehtaalte täyttää 60 vuotta 18. 7. Hän on syntynyt Kuorevedellä. Työskentelynsä paperi- ja selluloosateollisuuden palveluksessa hän aloitti Mäntän tehtailla. Yhtiömme palvelukseen klooriteh-

taalle hän tuli v. 1929 ja työskenteli mm. Keltin voimalaitoksella ja Kuusaan paperitehtaalte. Kymin selluloosatehtaan kuorimoon hän tuli v. 1948 ja on siellä hoitanut paitsi nykyistä tehtävänsä monia muita kuorimon töitä. Vapaa-ajan harrastus on puutarhanhoito.

VÄINÖ KUHANEN

vuoromestari Voikkaan puuhiomolta täyttää 60 vuotta 22. 7. Hän on syntynyt Jaalassa ja tuli yhtiön palvelukseen Voikkaan paperitehtaalte v. 1922. Neli-vuotisen työ- ja opiskelukatkon jälkeen hän tuli v. 1928 uudelleen paperitehtaalte siirtyen seuraavana vuonna nykyiseen tehtävänsä. Hän harrasti aikaisemmin puutarhanhoitoa ja hänet on mm. palkittu yhtiön pihanhoitokilpailussa. Nykyisin on harrastuksista etualalla ulkoilu.

MAUNO KALLIO

satulaseppä talousosastolta täyttää 60 vuotta 23. 7. Hän on syntynyt litissä. Yhtiön palvelukseen Kuusaan sahalle hän tuli v. 1926. Vakinaisessa palveluksessa hän on ollut v:sta 1930 lähtien. V:sta 1933 alkaen hän on toiminut satulaseppänä.

KERTTU AHVENAINEN

rakennustyöntekijä Voikkaan rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 24. 7. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1920 Voikkaan ulkotyöosastolle ja on v:sta 1958 lähtien työskennellyt rakennusosastolla.

EVERT INGINMAA

vuoromestari Kymin puuhiomolta täyttää 60 vuotta 8. 9. Hän on syntynyt litissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 14-vuotiaana puutarhurin apupojaksi. Oltuaan pari vuotta maatalousosastolla hän siir-

Evert Inginmaan

Kaarlo Lassi

Arvo Piensalmi

Botho Estlander

tyi Kuusaan puuhiomoon hiojaksi. V. 1927 hänet nimitettiin hionon etumieheksi. V. 1929 hän siirtyi Kymin puuhiomoon vuoromestariksi, missä tehtävässä hän edelleenkin toimii. Hänen vapaa-ajan harrastuksiansa kuuluvat oman kodin ja puutarhan hoito.

KAAARLO LASSI

varastonhoitaja Kymin paperitehtaalla täyttää 60 vuotta 13. 9. Hän on syntynyt Säkkijärvellä. Yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle purkajaksi hän tuli v. 1946. Kymin paperitehtaan palvelukseen leikkuukoneelle hän tuli v. 1950 ja siirtyi varastonhoitajaksi v. 1958.

OIVA AVIKAINEN

kuorma-auton kuljettaja kuljetusosastolta täyttää 50 vuotta 27. 6. Hän tuli ensimmäisen kerran yhtiön palvelukseen v. 1928 Kymin talliosastolle. Vv. 1930—1933 hän palveli eri osastoilla. V:sta 1935 lähtien hän työskenteli Voikkaan paperitehtaalla, josta siirtyi v. 1941 autonkuljettajaksi talousosastolle ja v. 1951 kuljetusosaston kirjoihin. Hän on kuulunut tehdaspalokuntaan lähes 20 vuotta. Hänen vapaa-aikansa kuluu kesäisin huvilapalstalla Kivijärven rannalla.

LAHJA HILDEN

siivooja Voikkaan selluloosatehtaalla täyttää 50 vuotta 29. 6. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli ensimmäisen kerran yhtiön palvelukseen v. 1932 Voikkaan sähköosastolle. Työskennellyään välillä pariin otteeseen Voikkaan rakennusosastolla hän tuli v. 1945 vakinaiseen palvelukseen. Voikkaan selluloosatehtaan palveluksessa hän on ollut v:sta 1961.

ARVO PIENSALMI

urheilukentän II vahtimestari talousosastolta täyttää 50 vuotta 3. 7. Hän on syntynyt Mäntsälässä. Yhtiön palveluk-

seen Hallan tehtaalle hän tuli v. 1937. Sen jälkeen hän työskenteli mm. Haukasuolla ja klooritehtaalla. V. 1948 hän tuli talousosaston palvelukseen. Nykyistä työtään hän on hoitanut v:sta 1949 lähtien. Harrastukset: omakotitalon ja puutarhan hoito.

BOTHO ESTLANDER

Kymin paperitehtaan ja puuhiomon teknillinen johtaja täyttää 50 vuotta 6. 7. Hän on syntynyt Tampereella, tuli ylioppilaaksi Ruotsalaisesta normaalilyseosta v. 1931 ja valmistui dipl.insinööriksi Teknillisestä korkeakoulusta v. 1937. V. 1939 hän tuli yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaalle, jossa oli jo opiskeluaikanaan toiminut harjoittelijana. Työskennellyään käyttöinsinöörinä v:een 1951 hänet nimitettiin paperitehtaan tuotantopäälliköksi ja v. 1953 paperitehtaan sekä puuhiomon teknilliseksi johtajaksi. Johtajakautenaan hän on määrätietoisesti kehittänyt tätä maamme suurinta hienopaperitehdasta. Kaikki paperikoneet on modernisoitu ja niiden nopeutta on lisätty. Puuhiomoa on uusittu ja sen yhteyteen on rakennettu valkaisulaitos. Niin ikään paperitehdas on saanut uuden suuren paperivaraston, kehysnaulaamon, kaoliinivaraston ja uuden käytöntarkkailulaboratorion. Näiden ja lukuisten muiden uudistusten ansiosta on tehtaan toimintaa tuotantopuolen vanhoista 'puitteista' huolimatta suuresti voitu edistää. Tuotantoluvut ovat kasvanut ja ennestäänkin lukuisten paperilaatujen lisäksi on kehitetty uutuuksina pääillytetyjä painopaperilaatuja, jotka ovat saaneet ostajien yhä kasvavan huomion osakseen.

Perusteellista ammattitaitoaan teknillinen johtaja Estlander on kartuttanut yhtiön edustajana suorittamallaan lukuisilla ulkomaan matkoilla, jotka ovat ulottuneet Euroopan lisäksi Yhdysvaltoihin, Kanadaan ja Etelä-Amerikkaan.

Suomen Paperi-insinöörien yhdistyksen johtokunnan jäsen hän on ollut v:sta 1959 ja varapuheenjohtaja v:sta 1962. Hän on toiminut Kymenlaakson Teknillisen yhdistyksen puheenjohtajana. Hän on innokas rotari ja on toiminut Kuusankosken Rotaryklubin presidenttinä. Hänen muista mieliharrastuksistaan mainittakoon erityisesti metsästys ja kalastus. Hän osallistui viime sotiin rintamajoukoissa saaden useita kunniamerkkejä. Sotilasarvoltaan hän on insinöörimajuri.

AARO SALMI

koneenhoitaja Kymin paperitehtaan yankee-koneosastolta täyttää 50 vuotta 10. 7. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen paperitehtaalle hän tuli v. 1930. Koneenhoitajaksi hänet nimitettiin v. 1955.

VIENO KÄKI

riisinkäärijä Kymin paperitehtaalla täyttää 50 vuotta 21. 7. Hän on syntynyt Vahvialassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1941 klooritehtaalle. Vv. 1945—1953 hän työskenteli Kymin selluloosatehtaalla erilaisissa tehtävissä. Nykyiseen työhönsä Kymin paperitehtaalle hän tuli v. 1954.

MARTTI KIHSTRÖM

paalin merkkaja Kymin paperitehtaalla täyttää 50 vuotta 28. 7. Hän on syntynyt Hankasalmissa. Yhtiön palvelukseen maatalousosastolle Eerolaan hän tuli v. 1945. Paalin pakkaajaksi Kymin paperitehtaalle hän siirtyi v. 1947 ja nykyiseen ammattiinsa v. 1961.

HELVI SARKANEN

siivooja karbiditehtaalla täyttää 50 vuotta 31. 7. Hän on syntynyt Kivennavalla ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1958. Karbiditehtaalla hän on työskennellyt v:sta 1959.

Aaro Salmi

Vieno Käki

Edvin Oinonen

EDVIN OINONEN

kirvesmies Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 10. 8. Hän on syntynyt Jääskessä. Hän työskenteli yksityisillä urakoitsijoilla kirvesmiehenä ennen kuin siirtyi yhtiömme palvelukseen Kymin rakennusosastolle v. 1951. Hän kuuluu Kymin rakennusosaston turvallisuustoimikuntaan ja on uudisrakennustyömaiden luottamusmies. Vapaa-ajat kuluvat omakotitalon piirissä.

MANU SOMMARBERG

ylimestari Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 14. 8. Hän on syntynyt Jaalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1929 ja työskenteli harjoittelijana Voikkaan sähköosastolla, korjauspajalla ja selluloosatehtaalla. Teknikon tutkinnon hän suoritti Waltter Ahlströmin Teknisessä koulussa Varkaudessa v. 1936 kuuluen ensimmäisiin tästä oppilaitoksesta valmistuneisiin teknikoihin. Kymin selluloosatehtaan palvelukseen hän tuli v. 1937. Hankittuaan varsin perusteellisen kokemuksen vuoro- ja päivämestarin tehtävissä hän sai ylimestarin nimityksen v. 1951. Ammattimiehenä ylimestari Sommarberg kuuluu siihen arvostetuimpaan luokkaan, jonka kokemus ei pohjau-

duu vain normaaleihin tuotantotoimintoihin vaan myös uuden tehtaan rakennus- ja sisäänajovaiheiden eri muunnelmiin. Aikanaan hän kuului paikkakunnan näkyvimpiin urheilijahahmoihin. Paitsi jalkapalloa, jota hän on pelannut Voikkaan Urheilu-Veikkojen, Kyminteh- taan Urheiluseuran ja WP 35:n edustus- joukkueissa, on paini ollut se urheilun ala, josta menestymisen näkyvimpiä merkkeinä ovat aikanaan hänen hallus- saan olleet kolme piirin ja yksi maakun- nallinen mestaruus. Hän kuuluu Kuu- sankosken Mieslaulariin ja on paikalli- sen Lions-klubin perustajajäsen. Hän osallistui molempiin sotiin ja on sotilas- arvoltaan luutnantti.

OIVA JANHUNEN

putkiasentaja Voikkaan korjauspajalta täyttää 50 vuotta 27. 8. Hän on syn- tynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran Voikkaan paperitehtaalle v. 1929. Nykyiseen toi- meensa Voikkaan korjauspajalle hän tuli v. 1946.

KAARLO LAKKONEN

seppä Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 29. 8. Hän on syntynyt Kotkas-

sa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1946 Kymin korjauspajalle, jossa hän edel- leenkin työskentelee.

UUNO ANTTILA

paalin merkkaja Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 3. 9. Hän on syn- tynyt Vehkalahdella. Yhtiön palvelukseen Kymin paperitehtaan kalanterikoneelle hän tuli v. 1937 ja siirtyi nykyiseen am- mattiinsa v. 1947.

URHO RYÖPPY

maalari talousosastolta täyttää 50 vuot- ta 4. 9. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli v. 1928 maalarin oppilaaksi Ky- min rakennusosastolle. Hän on innok- kaasti ottanut osaa ammatilliseen, poliittiseen, kunnalliseen ja vapaaseen jär- jestötoimintaan ja hänelle on uskottu lu- kuisia luottamustehtäviä. Hän on kuu- lunut mm. tuotantokomiteaan ja Avus- tuskassan hallitukseen, on kauppalan- valtuuston ja työväenopiston johtokun- nan pitkäaikainen jäsen, toiminut Kuu- sankosken Skd:n kunnallisjärjestön ja Kuusankosken maalarien ammattiosas- ton puheenjohtajana ja on edustajana ammatillisessa paikallisjärjestössä sekä SN-Seuran Kuusankosken osaston joh-

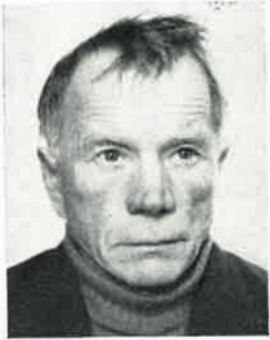
Manu Sommarberg

Urho Ryöppy

Niilo Rufftonen

Onni Viinikainen

tokunnan jäsen. Häneltä on riittänyt aikaa myös urheilullisiin harrastuksiin ja erittäin innokkaasti hän on ollut mukana näyttämötoiminnassa: 1930-luvulla Kymintehtaan Työväen Näyttämöllä, sotien jälkeen Kuusankosken Työn Näyttämöllä ja viime vuosina Kuusankosken Teatterissa sekä johtokunnan jäsenenä että aktiivisena näyttelijänä.

BRYNOLF LAVI

voitelija Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 6. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle hän tuli v. 1929. Seuraavana vuonna hän siirtyi Kymin paperitehtaalalle, jossa hän toimi erilaisissa tehtävissä paperikoneilla. Voitelijaksi hän tuli v. 1948.

NIILO RUTTONEN

kirvesmies Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 9. 9. Hän on syntynyt Korpiselällä. Hän työskenteli yksityisillä urakoitsijoilla ennen tuloaan yhtiömme palvelukseen. Yhtiömme metsäosaston palveluksessa hän oli vv. 1946—1947 Mikkelissä metsäosaston koneaseman laajennustyössä. Kymin rakennusosastolle hän tuli v. 1947. Vapaa-ajat kuluvat omakotitalon piirissä.

Aimo Mäkinen

VILHO PÖNTINEN

paalaaja Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 22. 9.

METSÄOSASTO

ONNI VIINIKAINEN

metsätyönjohtaja täyttää 60 vuotta 22. 6. Kangasniemellä. Oltuaan Oy Wilh. Schauman Ab:n palveluksessa uutto-, mittaus- ja leimaustehtävissä hän tuli v. 1946 yhtiömme metsäosaston Kangasniemen piiriin työnjohtajaksi, jossa toimessa hän edelleenkin on. Paikkakunnalla hänet tunnetaan vaatimattomana ja ahkerana metsien miehenä, jonka harrastukset kalastus ja ravustus liittyvät luonnon pariin.

AIMO MÄKINEN

vanhempi työnjohtaja täyttää 60 vuotta Padasjoella 13. 8. Hän tuli yhtiömme palvelukseen v. 1930 Päijänteen hoitoalueen Asikkalan piiriin. Hän on hoitanut ja valvonut yhtiön omistaman Metsä-Lepistön tilan työmaita kiitosta ansaitsevalla tavalla. Suurimman taakan hän on kuitenkin joutunut kantamaan ostometsien hankinnassa ja ulosotossa hoitaa huomattavan suuret autokuljetus-, niputus- ja uittotyöt.

Lauri Kempainen

LAURI KEMPPAINEN

metsätyönjohtaja täyttää 60 vuotta 20. 8. Karstulan Autioissa. Hän on syntynyt Karstulassa. Maamieskoulun käytyään hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1927 Keski-Suomen hoitoalueen Karstulan piiriin metsätyönjohtajaksi, jossa toimessa hän on edelleen. Yhteiskunnalliseen toimintaan hän on osallistunut monin tavoin. Hän on kuulunut mm. vaalilautakuntaan ja kansakoulun johtokuntaan.

ERKKI VIHMA

piiriesimies täyttää 60 vuotta 22. 8. Savonlinnassa. Hän on syntynyt Lahdessa. Käytyään sahateollisuuskoulun vv. 1923—1924 hän meni Oulu Osakeyhtiön palvelukseen. Sieltä hän meni v. 1944 piiriesimieheksi Valtion Polttoainetoimistoon. V. 1949 hän tuli yhtiömme metsäosastolle piiriesimieheksi Savonlinnan hoitopiiriin. Vaatimattomana, rauhallisena ja tehtävänsä tunnollisesti hoitavana hän on saavuttanut esimiestensä ja alaistensa luottamuksen. Vapaa-ajan harrastuksista on kirjallisuus etualalla.

VEIKKO IIVARINEN

metsätyönjohtaja Kauppilanmäen piirin Kulvemässä täyttää 50 vuotta 10. 8. Hän on syntynyt Kuopion maalaiskun-

Erkki Vihma

Veikko Iivarinen

Hannes Hartikainen

Edith Nurmi

Artturi Nygren

Hugo Laine

nassa, jossa myös kävi koulunsa. Vv. 1936—1937 hän palveli Kannaksen rajavartiostossa ja suoritti rajavartiostokoulun. Vv. 1937—1938 hän toimi työnjohtajana A. Ahlström Oy:ssä ja vv. 1945—1946 Hangon Teollisuudessa, josta hän v. 1946 tuli yhtiöme palvelukseen työnjohtajaksi Maaningan piiriin. V. 1949 hän suoritti Sippolan metsäkoulun 6-viikkoisen jatko-opetuskursin. V. 1962 hän siirtyi nykyiseen toimiensa työnjohtajaksi Kauppilanmäen piiriin asuinpaikkanaan Kulvemäki. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon suunnistus. Metsäurheilu — hiihto ja metsästys — ovat hänen lempiharrastuksiaan.

EDVARD PELKONEN

työnjohtaja täyttää 50 vuotta 11. 9. Säämingin Ruhvanalla. Koulun käytyään hän antautui metsäalalle ja tuli Kaukaan Tehdas Oy:n työnjohtajaksi v. 1937. V. 1947 hän siirtyi yhtiöme metsäosastolle työnjohtajaksi Saimaan hoitoalueen Turtianiemen piiriin. Hänen toimintansa on kohdistunut pääasiallisesti ostometsien hakkuiden ja ajojen valvontaan. Hänet tunnetaan vaatimatoman, rauhallisena ja tehtävänsä tunnollisesti hoitavana työnjohtajana, joka on saavuttanut työnantajansa ja kanssaihmiensä suosion. V. 1949 hän kävi Sippolan 4 kk:n työnjohtajakurssin.

JUANTEHDAS

HANNES HARTIKAINEN

voitelija täyttää 60 vuotta 6. 9. Hän on syntynyt Nilsiässä. Jo 13-vuotiaana hän oli ensimmäistä kertaa tehtaan konepajalla 'raitiviilarina' viilaamassa käsikranaatteja sekä maalaamassa niitä. Vv. 1919—1923 hän oli konepajalla viilaajan oppilaana, jonka jälkeen hän työskenteli Kuopiossa, mutta palasi v. 1927 takaisin Juantehtaalte puuhiomoon hio-

jaksi. V:sta 1941 alkaen hän on toiminut kartonkitehtaassa voitelijana ja on tässä toimessa edelleenkin. Kunnallisissa luottamustoimissa hän on ollut mukana aikaisemmin parissa lautakunnassa. Hän on kuulunut Juankosken Osuusliikkeen hallitukseen 18 vuotta. Nykyisin hän toimii liikkeen hallituksen varapuheenjohtajana. Hän on Juankosken Työväen Sairaus- ja Hautausavustuskassan hallituksen jäsen sekä kassanhoitaja, jossa tehtävässä hän on toiminut noin 15 vuotta. Vapaa-aika kuluu omakotitalon parissa.

HALLAN TEHTAAT

JOHANNES NENONEN

vartija täytti 60 vuotta 18. 6. Hän on syntynyt Pieksämäellä. V. 1926 hän tuli yhtiön palvelukseen sahalle, jossa on työskennellyt sahurina. Hän on ollut lyhyitä aikoja muillakin osastoilla. Varti-jaksi hän siirtyi v. 1948.

OLAVI HJELT

asettaja täyttää 60 vuotta 12. 7. Hän on syntynyt Kymissä. V. 1920 hän tuli yhtiön palvelukseen laivaan kansipojaksi ja siirtyi vuotta myöhemmin sahalle. V. 1935 hän siirtyi höyläämölle, jossa hän työskentelee asettajana.

ARVI PIISPA

trukin kuljettaja täyttää 50 vuotta 14. 7. Hän on syntynyt Kymissä. V. 1931 hän tuli ensimmäisen kerran sahalle työhön ja palveli siellä puoli vuotta. V. 1946 hän tuli uudelleen yhtiön palvelukseen rakennusosastolle, josta siirtyi samana vuonna sahalle. V. 1952 hän siirtyi kuljetusosastolle trukin kuljettajaksi.

LAURA TURUNEN

mittaaja täyttää 50 vuotta 30. 7. Hän on syntynyt Kymissä. Oltuaan ensimmäisen kerran yhtiön palveluksessa höylää-

möllä lyhyen ajan v. 1940 hän tuli uudelleen v. 1954 sahalle, josta siirtyi lautatarhalle v. 1957 ensin kuormaajaksi ja myöhemmin mittaaajaksi.

HÖGFORSIN TEHTAAT

EDITH NURMI

siivooja Heinolan tehtaalte täytti 60 vuotta 7. 5. Hän on syntynyt Sysmässä. Yhtiön palvelukseen nykyiseen ammat-tiinsa liesiosastolle hän tuli v. 1957.

ARTTURI NYGREN

työnjohtaja liesiosastolta täyttää 60 vuotta 4. 7. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan maatalousosastolle työhön hän tuli jo 12-vuotiaana. V. 1916 hän aloitti varsinaisen tehdastyön-sä keernaosastolla siirtyen kuitenkin v. 1918 liesiosastolle, jossa hän on suoritanut pitkän ja ansiokkaan päivätyön. Pari vuotta hän oli osaston välivaraston hoitajana, muun osan ajasta hän on toiminut erilaisissa liesiosaston ammattimiehen tehtävissä. V. 1941 hänet nimettiin osaston työnjohtajaksi. Musiikki on hänen mieliharrastuksensa. Pikkupojasta alkaen hän on soittanut eri instrumentteja, joista viulu ja torvi ovat olleet hänen mielisoihtimiaan. Hän on toiminut useat vuodet tehtaan soittokunnan kapellimestarina. Tässä työssään hän on saanut erityistä tunnustusta uusien soit-tajien kouluttajana. Tehtaan orkesterissa hän soittaa viulua ja toimii sen vara-johtajana.

HUGO LAINE

viilaaja konepajalta täyttää 60 vuotta 15. 8. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Jo nuorena poikana hän tuli työhön tehtaalle liesien kasausosastolle. Asevelvolisuutensa suoritettuaan hän oli välillä muualla työssä, mutta palasi tehtaalle v. 1934. Hän on toiminut mm. viilaajana ja koneenkäyttäjänä Nahkion voimalaitoksella.

ARVO GRÖNROOS

lämmittäjä sisustusosastolta täyttää 60 vuotta 4. 9. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli v. 1927. Välillä hän toimi jonkin aikaa metsätöissä, mutta palasi v. 1932 työhön puhdistamoon, missä toimi 18 vuoden ajan. Hän on myös työskennellyt useat vuodet sisustusosastolla lämmittäjänä ja viimeksi hiekanvalmistamossa.

RAULI NIKANDER

valunpuhdistaja puhdistamosta täyttää 50 vuotta 6. 7. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli valimoon v. 1946. Paria lyhyempää poissaoloa lukuunottamatta on hän toiminut tehtaalla mm. rakennus- ja sisustusosastolla. V. 1958 hän siirtyi puhdistamoon.

MATTI AUTIO

sorvaaja konepajalta täyttää 50 vuotta 20. 7. Hän on syntynyt Tammelassa. Tehtaan työhön hän tuli v. 1936 konepajalle sorvaajaksi.

NILS KARLSSON

kirjanpitäjä konttorista täyttää 50 vuotta 9. 8. Hän on syntynyt Paraisilla. Suoritettuaan kauppaopiston hän tuli tehtaan palvelukseen v. 1937 konttoriin. Hän on osallistunut ansiokkaasti Karkkilan Reservinupseerikerhon toimintaan ja toiminut kauppalan taksoituslautakunnan jäsenenä.

ESKO IDMAN

varastomies kattilaosastolta täyttää 50 vuotta 14. 8. Hän on syntynyt Vihdissä. Tehtaan työhön hän tuli v. 1954 kattilankasaajaksi kattilaosastolle. Nykyisin hän toimii osaston varastomiehenä.

LEO SANDBERG

laskutusosaston päällikkö konttorista täyttää 50 vuotta 16. 8. Hän on syntynyt Perniössä. Hän tuli työhön tehtaan konttoriin v. 1937 toimien nykyisin laskutusosaston päällikkönä.

IRJA FORSSTRÖM

siivooja keernaosastolta täyttää 50 vuotta 7. 9. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli v. 1952 keernaosastolle.

KAINO PALMROOS

rakennustyöntekijä rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 19. 9. Hän on syntynyt Nummella. Tehtaan työhön hän tuli valimoon v. 1938. V. 1946 hän siirtyi rakennusosastolle.

Valter Hiltunen

Kalle Torniainen

Manan majoille

Huhtikuun 26 pnä kuoli Kouvolan Kirja- ja Kivipainon johtaja Valter Hiltunen. Hän oli syntynyt Pietarissa 21. 5. 1901. Siellä hän kävi ruotsalaisen kirkkokoulun. Perheen muutettua v. 1918 Pietarsaareen hän jatkoi opiskeluaan sikäläisessä realikoulussa ja tuli ylioppilaaksi v. 1920. Suoritettuaan vapaaehtoisena asevelvollisuutensa hän meni v. 1921 Pietarsaaren Konepajan palvelukseen. Parin vuoden kuluttua hän muutti Läskelä-yhtiöön, jossa hän hoiti myynti- ja lähetystehtäviä. Vuodesta 1940 lähtien hän toimi Kymin Osakeyhtiön omistamassa Kouvolan Kirja- ja Kivipainossa ensin prokuristina ja vuodesta 1956 lähtien liikkeen johtajana.

Johtaja Hiltunen osallistui koulupoihana vapaussotaan ja oli mukana myös talvi- ja jatkosodassa. Sotilasarvoltaan hän oli luutnantti. Nuoruudessaan hän oli hyvä jalka- ja jääpallolijja kuuluen mm. Drottin ja Sortavalan Palloseuran edustusjoukkueisiin. Sittenmin sai ampumaurheilu ensimmäisen sijan. Hän oli myös innokas keilaaja, kalastaja ja filatelisti. Erityistä mielenkiintoa hän tunsii graafisen alan kehitystä kohtaan, mitä hän etevänä kielimiehenä kiinteästi seurasi alan lehdistä ja kirjallisuudesta.

Poismennyttä jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja kaksi tytärtä perheeseen.

Toukokuun 17 pnä kuoli metsäosaston vanhempi työnjohtaja Kalle Torniainen Mikkelin Saksalasta. Hän oli syntynyt Mikkelin maalaiskunnassa 7. 9. 1898. Yhtiön palvelukseen Halla-yhtiön sahalle Saksalaan hän tuli v. 1917. Hän toimi monenlaisissa teh-

tävissä mm. yhden kesäajan maanmittausinsinöörin apulaisena Hallan metsien kartoittamisessa, useana kesänä uittotyönjohtajana, Juankosken Tehtaan—Saksalan välityksen eri tehtävissä, Saksalan sahalla lajittelijana, ylösottajana ja työnjohtajana. Saksalan sahan toiminnan lakattua hän jäi hoitamaan ulkotyönjohtajan tehtäviä, joihin kuului mm. Saksalan puutavaravaraston, telakan ja taimitarhan töiden johtaminen. Hän palveli yhtiötä yli 45 vuotta. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja kaksi tytärtä perheeseen.

Toukokuun 25 pnä kuoli betonimies Martti Osvald Granath Voikkaan rakennusosastolta. Hän oli syntynyt Iitissä 20. 9. 1914. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1933 apumieheksi Voikkaan korjauspajalle. Työskenneltyään eri osastoilla hän siirtyi v. 1940 Voikkaan rakennusosastolle, missä toimi viimeksi laastikeskuksen hoitajana. Hän ehti palvella yhtiötä 25 vuotta. Hänen toiminnalleen oli tunnusomaista ahkeruus ja tunnollisuus. Vaikeasta sydänsairaudesta huolimatta hän viimeiseen asti suoritti hyvin osuutensa niin työpaikallaan kuin yksityiselämässään.

Toukokuun 30 pnä menetti Kuusankoskella hukkumisonnettomuudessa työpaikallaan henkensä kirvesmies Eero Pulkkinen Kymin rakennusosastolta. Hän oli syntynyt 25. 9. 1924 Virtasalmella. Yhtiön palvelukseen Kymin selluloosatehtaalle hän tuli lomittajaksi v. 1958 ja siirtyi vielä samana vuonna Kymin rakennusosastolle tilapäiseksi kirvesmieheksi. V:sta 1962 lähtien hän työskenteli vakinaisena kirvesmiehenä. Hän oli ahkera ja tunnollinen ammattimies ja hyvä työtoveri. Vainajaa jäi lähinnä kaipaamaan puoliso.

Kuntoa vaalitaan kuntourheilun avulla

Viime aikoina on lehtien urheilupalstoja ja jopa pääkirjoituksiakin värittänyt sana kuntourheilu. Tämän teeman puitteissa tarjotaan teknilistyneen aikakauden väsyneelle ja huonokuntoiselle ihmiselle mahdollisuus harjoittaa ruumiinliikuntaa henkiseksi ja ruumiilliseksi virkistyksekseen vastapainona yksipuoliselle työlle. Kuntourheilua ponnella ajavat saavat tukea myös lääkäreiltä, jotka ovat todenneet väsymyksen ja huonokuntoisuuden lisäävän heidän työtaakkaansa.

Meitä yhtiöläisiä ylpistää mukavasti tietoisuus siitä, että yhtiön piirissä on kuntoliikuntaa harrastettu jo lähes 20 vuotta ja juuri siinä sopivassa jokamiesmuodossa, mitä vielä lapsenkengissä astelevat erikoisliitot nyt tyrkyttävät. Harrastus on ollut voimallista ja jatkuvasti kasvavaa. Tämän todistaa silmäys viime talven harrastushiihtoon, mihin yksistään Kuusankosken tehtailla osallistui 2 120 työntekijää. Kunnioittavaan viiden arvan suoritukseen ylti 715, joista Voikkaalta 306. Tähän vaaditaan miehiltä 500 kilometrin ja naisilta 300 kilometrin hiihto. Yli tuhat kilometriä hiihti 33 palveluksessa olevaa.

Lienee paikallaan julkaista kärkipään järjestys ikään kuin muistutukseksi ja vastaiseksi ylykkeeksi:

Kymintehdas:

Miehet: 1. Onni Pesu, paperi, 1 832 km; 2. Veikko Honkanen, tekn.os., 1 804; 3. Veikko Ripatti, paperi, 1 508; 4. Pauli Virta, selluloosa, 1 500; 5. Reijo Mauno, talous, 1 468; 6. Atte Kekkonen, paperi, 1 415; 7. Seppo Saarijärvi, selluloosa, 1 355; 8. Veijo Oksanen, yankee, 1 307; 9. Artturi Ahonen, selluloosa, 1 247; 10. Arvo Nurminen, kuljetus,

1 209; 11. Ensio Niemi, höyry, 1 202; 12. Taito Harju, talous, 1 186; 13. Vilho Heino, paperi, 1 094; 14. Vilho Karjalainen, rakennus, 1 084; 15. Aaro Salmi, yankee, 1 083; 16. Erkki Paasonen, rakennus, 1 051; 17. Erkki Kataja, yankee, 1 040; 18. Risto Muukkonen, paperi, 1 021; 19. Eino Hottinen, selluloosa, 1 020; 20. Veikko Himanen, rakennus, 1 014.

Naiset: 1. Hilda Toivonen, kuljetus, 724 km; 2. Kerttu Virtanen, päälabora, 694; 3. Aili Kaartinen, konttori, 646; 4. Vieno Kempainen, päälabora, 594; 5. Sirkka Korhonen, paperi, 574; 6. Leena Ojanen, päälabora, 520; 7. Pirkko-Liisa Rainio, paperi, 511; 8. Riitta Okka, paperi, 506; 9. Helvi Heikkilä, paperi, 443; 10. Toini Iivanainen, sos.os., 428.

Puolisot: 1. Elsa Sirén, sähkö, 1 054 km; 2. Mirjam Lehtonen, mitt.korj., 1 024; 3. Ritva Muukkonen, paperi, 1 015; 4. Aune Lautamo, selluloosa, 864; 5. Maire Salminen, paperi 850; 6. Raili Kantanen, korjaus, 799; 7. Tilda Nygren, korjaus, 794; 8. Salli Perätalo, kuljetus, 767; 9. Kerttu Karhinen, kuljetus, 739; 10. Sisko Lahti, höyry, 725.

Voikkaa:

Miehet: 1. Helge Ruokoniemi, selluloosa, 2 033 km; 2. Leevi Lehtinen, paperi, 1 661; 3. Mauri Paljakka, selluloosa, 1 214; 4. Pauli Sepälä, selluloosa, 1 139; 5. Jan Krzywacki, paperi, 1 096; 6. Matti Kouvo, karbidi, 1 079; 7. Kalevi Palander, puuhiomo, 1 054; 8. Kaino Lindström, paperi, 1 045; 9. Leo Virta, puuhiomo, 1 044; 10. Anssi Vesänen, selluloosa, 1 039; 11. Erkki Huovila, korjauspaja, 1 032; 12. Mauno Arko, paperi, 971; 13. Veikko Pasi, paperi, 900; 14. Matti Rautavirta, selluloosa, 869; 15. Unto Pöyhönen, sähkö, 861.

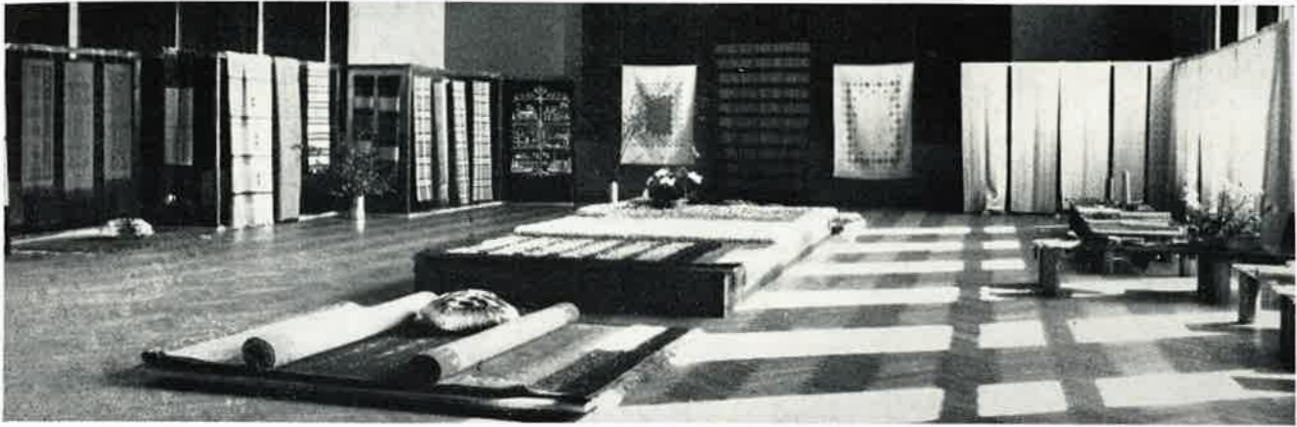
Naiset: 1. Raili Turkkila, rakennus, 667 km; 2. Irma Rämä, karbidi, 641; 3. Ulla Eklund, karbidi, 547; 4. Leena Pulliainen, puuhiomo, 520; 5. Aune Peltola, talous, 430.

Puolisot: 1. Siiri Anttonen, sähkö, 1 005 km; 2. Mirjam Fagerlund, korjauspaja, 864; 3. Salme Torniaainen, sähkö, 814; 4. Eira Andersson, sähkö, 792; 5. Sanni Koskinen, paperi, 759; 6. Else-Marjatta Rinne, korjauspaja, 730; 7. Raili Rautavirta, selluloosa, 713; 8. Aili Kouvo, karbidi, 712; 9. Silja Rundberg, rakennus, 666; 10. Kaarina Penttilä, paperi, 616.

Näin siis viime talvena. Kuinka on tämän kesän ja tulevan pitkän syksyn laita? Joko meistä jokainen tulee mukaan reippaaseen harrastusurheiluun? Ehkä mukaantuloamme helpottaa tuntuvasti, kun palautamme mieliin, mitä prof. Kaarlo Hartiala sanoi viime syksynä:

”Ryhtiämme ylläpitävien lihasten rappeutuminen on tuonut jalka- ja ryhtivikojen muodossa uuden lisääntyvän vakavan lääketieteellisen ongelman. Myös yhä yleistyvien sydän- ja verisuonitautien torjunnassa on aktiivisen liikunnan merkitystä tarkkailtava. Yhä nuoremmilla ikäpolvilla alkaa esiintyä käyttämättömän moottorin käynnistysvaikeuksia, liian runsaan tai virheellisen polttoaineen käytön seurausta, polttoaineen syötön tukkeutumista, jarrujen epäkuuntoon joutumista, sanalla sanoen: huollon laiminlyömistä. Kuitenkin jokaisella meistä voi esiintyä pakkotilanteita, joissa pikkuauton kaksitahtisella moottorilla olisi saatava liikkeelle Sisu-kuorma-auton runko ja huomaamatta kasvatettu kuorma. Liikunnan harrastus ei saa olla yhtäkistä ja satunnaista, vaan jatkuvaa ja tasaista. On suorastaan hämmästyttävää nähdä, kuinka nopeasti järkipäriäinen, tasainen ruumiillinen harjoittelu lisää sydämen työkuuntoa, mutta kuinka se vastaavasti jo aivan nuorilla asevelvollisuusiässä olevillakin nopeasti laskee harjoittelun lakatessa.”

K. J.

Kudontatöiden näyttely

Kymintehtaan ja Voikkaan kutomoiden yhteinen kevätnäyttely pidettiin tänä vuonna Voikkaan seuratalossa 17.—19. 5. Kutomotoiminta Kymintehtaalla alkoi jo 1930-luvun loppupuolella, mutta Voikkaalle perustettiin kutomo vasta v. 1947 tekstiilitaiteilija Annikki Salmen tultua yhtiön palvelukseen kudonnan ohjaajaksi. Ensimmäinen Voikkaan kutomolla valmistettujen töiden näyttely oli v. 1948, joten nyt esillä ollut oli voikkalaisten osalta 15-vuotisnäyttely.

Näyttelyn avajaistilaisuuteen oli saapunut yhtiön henkilökuntaa ja runsaasti kudonnan harrastajia ja ystäviä. Kanttori Arvo Kuorikosken musiikkiesityksen jälkeen Voikkaan tehtaan konttoripäällikkö Torsten Nylund puhui kutomoiden toiminnasta ja merkityksestä tekstiilien tuntemuksen ja yleisön maun

kehittäjänä sekä vapaa-aikojen hyödyllisten harrastusten työssijana. Tekstiilitaiteilija Annikki Salmi esitteli näyttelyn kertoen samalla kutomoiden kuluneen toimintakauden ohjelmasta, johon kuului mm. joululahjakurssi syyskaudella ja raanukurssi keväällä. Raanut ja kuvatäkit olivatkin näyttelyn mielenkiintoisimpia ja näyttävimpiä töitä. Näyttelyssä oli myös ihastuttavia värikkäitä matkahuopia ja shaaleja, kauniskuvioisia pellavalinoja, ikkunaverhoja ja värillisiä pikkuliinoja, useita kauniita mattoja, tyynejä ja täkänöitä. Luonnollisestikin näyttelyyn mahtui vain pieni osa vuoden aikana kutomoissa valmistetuista töistä. Näyttely oli joka tapauksessa jälleen vakuuttava näyte yhtiön naisväen ahkeruudesta ja yritteliäisyydestä sekä mausta ja ammattitaidosta, joka pystyvän ohjauksen alaisena on vuosien aikana kehittynyt ja ylittää kauniisiin tuloksiin.

Kuusankoskelaista torvisoittoa Lindesbergissä

Allaolevassa kuvassa näemme Kuusankosken Työväen Soittajien ja Voikkaan Työväen Musiikkiyhdistyksen soittokunnan yhdistyneet voimat kuvattuna Kuusankosken seuratalon rappusilla. Soittokunta esiintyy siinä paraatiasuun sonnustautuneena, sillä mielessä on lähtö Ruotsiin Kuusankosken ystävyyskaupunkiin Lindesbergiin. Koko talvikauden valmistauduttiin huolellisesti tätä edustustehtävää varten ja toukokuussa annettiin kaksi yhtiöläiskonserttia paitsi matkakassan kartuttamiseksi myös näytteeksi soittotaidosta, jossa on viime vuosien aikana tapahtunut ilahduttavaa edistymistä.

Vierailumatka tehtiin kesäkuun alkupuolella ja perillä viivytettiin kolme päivää. 44-miehistä soittokuntaa — mukana oli myös kuusi rumpalittyttöä — johtivat Pertti Huuhko sekä Kalevi Taimela. Soittokunta antoi ulkoilmakonsertin, esiintyi sairaalan potilaille, Stråssan kaivoksen ja Wedevågin tehtaan työntekijöille sekä soitti Ruotsin lipun juhlallisuuksissa 6. 6. yhdessä lindsbergiläisen Svea-soittokunnan kanssa. Hyvällä soitollaan ja ryhdikkäällä esiintymisellään soittajaedustajamme voittivat lindsbergiläisten varauksettoman suosion.

Matkan johtajina toimivat Oiva Backman ja Oiva Lehto. Mukana olivat myös Pohjola-Nordenin Kuusankosken osaston edustajina sosiaalipäällikkö Ake Launikari ja rvat Sirkka Sundroos sekä Göta Koiranen.

Toimituksen tuoilta

Kerrotaan, että eräällä Turun ja Norrtäljen välisellä laivavuorolla ei kuullut puhuttavan juuri muuta kuin kotoista Kuusaan murretta. Selitys oli vallan luonnollinen. Kuusaalaiset olivat joukolla lähteneet vierailemaan läntiseen naapuriin ja Tanskaan sekä Saksanmaalle saakka. Olipa osalla oikein valloitusaiheet mielessä, nimittäin Kaiku-kuorolla, joka pitkän talven aikana oli harjoittanut kaksi konserttiohjelmaa sellaiseen kuntoon, että uskalsi lähteä kaiuttamaan suomalaista laulua Saksan musiikkikeskuksiin saakka. Lähtökonsertit olivat niin yllättävän lupaavia, että luulisi kuoron säästyvän selkäsaunalta vieraalla maalla. Ensimmäiset viestit ovat kertoneetkin erinomaisesta menestyksestä. Onpa mieluisaa, kun joku joskus yrittää ja uskaltaa.

Kuusaan ja Voikkaan torvensoittajat ovat vuorostaan olleet lujittamassa ystävyyttä lindsbergiläisten kanssa ja kauppalan nuorisolautakunnan järjestämä seurojen edustajaretkikunta on käynyt tutustumassa Leningradiin. Huolellisesti soittokunnatkin valmistautuivat edustusmatkaansa. Entäs Kuusaan perheenemäntien kerho! Kööpenhaminan iloisessa humussa ovat häivyttäneet mielestään arkiset huolensa.

Auki ovat nykyisin portit niin länteen kuin itään. Kilvan matkatoimistot tekevät tarjouksiaan. Ei tarvitse kuin vähän setelin kulmaa vilauttaa, niin kaikki järjesty: matkaliput, hotellit, ateriat, opastukset ja varieteet. Kaikki on valmista kuin Manulle illallinen. Matkustat kuin ruhtinas, mutta ei silti ruhtinaallisista kustannuksista, jos vain matkatoimiston uskomattoman halvat hintailmoitukset pitävät paikkaansa. Halvemmaksi taitaa tulla matkustaa Kuusaalta muutamaksi päiväksi Tukholmaan kuin Suomen pääkaupunkiin.

Tämä kuitenkin sillä varauksella, ettei lännen kultamaassa lankea ostohalun pauloihin. Ja kukapa siitä vältyisi, ei ainakaan naisväki. Kuvitellaan säästettävän, kun jotaakin tavaraa on saavinaan halvemmalla kuin Kuusaalla. Kun sitten satumaisen halvalta turistimatkalta palataan raskaine kantamuksineen kotiin, niin huomataanpa, että matki on kukkarossa. Viimeisetkin äyrit ja pennit tuli kolisteltua laivamyymälän tiskille. Vähät siitä, mitä tavaraa niillä sai, kunhan vain ostaa sai.

*

Meidänkin rintaamme syttyi eräänä alkukesän päivänä kaukokaipuu. Se ei tapahtunut Helsingin eteläsatamassa vaan Mikkelissä Saksalan rannassa, kun seurassimme Halla VII:n lähtöpuuhia Saimaalle. Kapteenilla ja konemestarilla oli niin turmeltumaton puheenparsi ja niin mehevät jutut, että olisimme halunnut kuunnella heitä päiväkaupalla. Entä laivan äidillinen emäntä ja hänen pieni mutta siisti keittiönsä. Ei olisi varmaan ollut täysihoidossa moittimista.

Sellaiseen laivaan kun olisi pääsyt joutomatikustajaksi, oikein kapteenin vieraaksi. Olisi nähnyt hinaajan kannelta Saimaan selät ja

salmet ja loputtomat saaret. Matkan kohteena Höytiäisen kaukainen ranta ja sieltä matkanteko takaisin suuri lautta laivan perässä. Siinä leppoisuudessa olisivat unohtuneet omat ja vieraat harmit, maailman päätäpahkainen touhu, saneeraukset ja satelliitit. Ei olisi ollut viikon päivistäkään tarkkaa väliä.

Ja varmaan Halla-laivan kokenut ja viisas kapteeni olisi ymmärtänyt Saimaan lomamme pohjimmaisen tarkoituksen ja olisi vain herkistännyt lomatunnelmaamme. Olisi ker-tonut meille rikkaalla savon murteellaan sen puolen parhaat kaskut ja tarjonnut meille sellaista kansanomaista viisautta, jota ei kirjoiteta etsimälläkään löydä. Sellainen olisi meidän toivelomamme. Toiveeksi se kyllä jää, mutta lämpimät terveisemme, joka tapauksessa sinne laivaan, kapteenille, konemestarille, emännälle ja muille laivaperheen jäsenille. Hyviä hinausilmoja ja leppoisa myötätuulta.

*

Tämä lomakuvitelma on tietenkin nähty ahtaasta ja itsekkästä näkövinkkelistä. Yhtä virkistävää on monelle ulkomaanmatka. Sellaiselta matkalta saadut elämykset saattavat muodostua hänelle todelliseksi elämykseksi. On oikein, että kansanmatkailu on edistynyt roimin harppauksin. Sekin on yksi esimerkki elämänmenomme valtavasta kehityksestä. Ennen tarvittiin paljon aikaa ja paljon rahaa. Nyt muutama päivä ja muutama kymppinen, niin päästään koluamaan kuninkaan linna ja maalliselta paratiisilta vaikuttava tavaratalo, katselemaan komeita kaupunkinäky-miä ja värikästä katuelämää. Huolettomasti voidaan naapurille sanoa, että pistäydynpä ensi viikolla Tukholmassa. Entiseen aikaan ei sellaisia puheita olisi otettu vakavasti vaan olisi pidetty palturina.

T u o m o

